Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2005–2006

29 708 Regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht)

Nr. 45

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Vastgesteld 1 juni 2006

De vaste commissie voor Financiën[1] heeft op 29 mei 2006 overleg gevoerd met minister Zalm van Financiën over **Regels en toezicht financiële markten**.

Van het overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Tichelaar

De wnd. griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Vente

[1] Samenstelling:
Leden: Van der Vlies (SGP), Crone (PvdA), Bakker (D66), Hofstra (VVD), De Haan (CDA), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Halsema (GroenLinks), Kant (SP), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Smits (PvdA), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Tichelaar (PvdA), voorzitter, Koopmans (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Koomen (CDA), Fierens (PvdA), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Heemskerk (PvdA), Dezentjé Hamming (VVD), Van Egerschot (VVD) en Irrgang (SP).
Plv. leden: Rouvoet (ChristenUnie), Koenders (PvdA), Dittrich (D66), Balemans (VVD), Kortenhorst (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Van Gent (GroenLinks), De Krom (VVD), Atsma (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Omtzigt (CDA), Eerdmans (LPF), Noorman-den Uyl (PvdA), Mosterd (CDA), Jan de Vries (CDA), Hermans (LPF), Mastwijk (CDA), Rambocus (CDA), Stuurman (PvdA), Luchtenveld (VVD), Blom (PvdA), Douma (PvdA), Bibi de Vries (VVD), Van Beek (VVD) en Gerkens (SP).

KST98235
0506tkkst29708-45
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2005

Stenografisch verslag van een wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Financiën

Maandag 29 mei 2006

Aanvang 12.30 uur

Voorzitter: Tichelaar

Aanwezig zijn 4 leden der Kamer, te weten:

Heemskerk, Van Egerschot, De Nerée tot Babberich en Tichelaar,

en de heer Zalm, minister van Financiën, die vergezeld is van enige ambtenaren van zijn ministerie. Van hen nemen mevrouw Heus en de heer Schoenmaker deel aan de beantwoording.

Aan de orde zijn:
- **de vierde nota van wijziging inzake het wetsvoorstel Regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht), onderdelen gedrag financiële ondernemingen en gedrag financiële markten (29708, nr. 19);**
- **de nota naar aanleiding van het vijfde nader verslag inzake het wetsvoorstel Regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (Wet op het financieel toezicht) (29708, nr. 37);**
- **de zesde nota van wijziging inzake het wetsvoorstel Regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (29708, nr. 41).**

De **voorzitter**: Ik heet eenieder van harte welkom.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Voorzitter. Ik verwacht geen ontzettend zwaar politiek debat. De zaal zit ook niet vol met allerlei boze vertegenwoordigers van de instellingen of van de consumenten. Ik vind dat winst. Dat betekent dat er een heel goed consultatieproces heeft plaatsgevonden, dat er sprake is van omzetting en indikking van bestaande wetgeving en er weinig Haagse hobby's zijn bedreven. Wij spreken vooral over Europese richtlijnen en een Europese markt met een gelijk speelveld. Mijn complimenten aan de minister en de ambtenaren voor de tot nu toe gevolgde werkwijze.
Ik heb enkele inhoudelijke vragen over de inhoud, over de versterking van de positie van de consument, over de openbaarheid, over de mededinging en over de kosten. De minister stelt terecht dat er zoveel mogelijk beleidsarm wordt omgezet. De Wet financiële dienstverlening, de Wet toezicht beleggingsinstellingen en de Wet marktmisbruik hebben wij recent behandeld en die wetten worden nu omgezet. Wat zijn de belangrijkste punten waar niet beleidsarm wordt omgezet en waarom gebeurt dat niet? Bestaat het gevaar dat een aantal bepalingen uit deel vier en deel vijf te ver vooruitlopen op de MiFID (Markets in financial instruments directive)? Die richtlijn moet nog van kracht worden. Daarop moet dus niet te veel vooruitgelopen worden.
In de Wet financiële dienstverlening wordt gesteld dat een beleggingsonderneming altijd een cliëntenprofiel moet opstellen. Begrijp ik nu goed dat de Wft (ten opzichte van de Wfd) zodanig gewijzigd is dat bij execution only alleen voor meer risicovolle producten een geschiktheidtoets moet worden uitgevoerd? Wat gebeurt er bij een execution only-relatie als er sprake is van minder risicovolle producten? Is dat anders bij de Wfd?
In de zesde nota van wijziging wordt in artikel 1:1.f het begrip gekwalificeerde belegger geïntroduceerd. Via de AMvB kunnen nadere regels gesteld worden om hiervoor in aanmerking te komen. Ook een natuurlijk persoon kan deze status aanvragen. Als iemand een paar miljard heeft verdiend, is hij opeens gekwalificeerd belegger. Hoe aantrekkelijk is het om als zodanig gedefinieerd te worden? Welke rechten en plichten horen daarbij? Aan de ene kant is er minder bescherming en aan de andere kant krijgt men toegang tot de professionele markt. Hoe moet ik mij dat voorstellen? Kan het feit dat meer mensen en instellingen in aanmerking komen voor de titel gekwalificeerde belegger betekenen dat een achterdeur wordt opengezet waardoor kopers en verkopers onder de toezichtregels uit kunnen?
Uit artikel 2:28.a blijkt dat er een apart regime komt voor waarborgfondsen. Daarover bestaat onduidelijkheid, en er lopen rechtszaken op dat gebied. Mede naar aanleiding van Kamervragen die ik samen met collega's heb gesteld heeft de minister besloten tot het aparte regime waarbij waarborg- en garantiefondsen vrijgesteld kunnen worden van de Wft. Dat lijkt mijn fractie prima, maar het gaat wel wat snel. Er zijn vele soorten waarborgfondsen. In de zorg, bijvoorbeeld, is er het waarborgfonds voor de zorg, dat overigens een vreemde taakopvatting heeft, want dit fonds geeft een garantie aan instellingen die in het midden zitten. De allerbeste hoeven er niet in en de allerslechtste mogen er niet in. Een dergelijk waarborgfonds zou zich eigenlijk op de onderkant moeten richten.
Ik heb begrepen dat er nog een aparte ministeriële regeling komt voor de waarborgfondsen. Kan de minister daarbij ingaan op de markt voor en de omvang van de

waarborgfondsen? Wat zijn de grootste, welke richten zich direct op het publiek en welke zijn vooral actief binnen een sector? Tot zover een aantal inhoudelijke technische vragen.
Dan kom ik nu op de versterking van de positie van de financiële consumenten. Dit valt volgens mij onder artikel 4:63 en betreft het stilzwijgend verlengen van een verzekeringsovereenkomst. Hiervoor geldt de negatieve optie: als je niet reageert, wordt de overeenkomst verlengd. Dat is ook goed, want je wilt niet dat je, als je tegen een boom rijdt, al je geld kwijt bent omdat je te laat een briefje naar de verzekering hebt gestuurd. Soms word je er door de verzekering echter ''ingeluisd'', in de zin dat je pas de nieuwe polis en het nieuwe premie-aanbod krijgt nadat de bedenktijd ongeveer verstreken is. Dat gebeurt ook altijd rond de kerstdagen, wanneer je wel wat anders te doen hebt. Men zit er dan weer voor een jaar aan vast, en ik heb ook wel eens een voorbeeld gehoord van een geval waarin men er voor tien jaar aan vast zat. Mijn fractie vindt dat niet wenselijk. Kan de minister ingaan op de vraag of het mogelijk is om wettelijk te regelen dat men een nieuwe aanbieding moet krijgen van de verzekeraar voordat de bedenktijd ingaat? Men kan zich dan nog bedenken en op een andere verzekering overstappen. Dat lijkt mij buitengewoon aantrekkelijk voor alle verzekeraars, want zij kunnen dan meer kostenbewuste klanten winnen van een concurrent.
Een ander aspect van de versterking van de positie van de consument betreft de financiële bijsluiter. Deze is geëvalueerd, en hij zou eenvoudiger worden gemaakt. In het weekend heb ik wat rondgesurft, maar het is allemaal nog niet zo helder: er zijn kleine lettertjes en soms ontbreekt de risico-omschrijving. Soms ontbreekt de benchmark, of de vermelding van de gevolgen van uitstappen. Ook de visuele weergave ontbreekt nogal eens. Wanneer wordt die bijsluiter precies van kracht? Ik neem aan dat de AFM daarna streng op de naleving zal toezien.
Dan kom ik nu op de openbaarheid. Collega Van Egerschot heeft het altijd over ''naming en shaming'', maar ik spreek liever van ''noemen, roemen en verdoemen'', waarbij wij vooral moeten roemen. Het betreft de zesde nota van wijziging, artikel 1:81b. In het debat over het prudentieel toezicht heeft de minister daarin naar mijn mening een aantal verbeteringen ingebracht, zodat er balans is tussen het belang van enige openbaarheid en de rechtswaarborgen voor bedrijven die eventueel een boete of een last onder dwangsom opgelegd kunnen krijgen. De VEB wil dat er publicatie moet kunnen plaatsvinden ook als een dwangsom nog niet verbeurd wordt verklaard. Klopt het dat er onder uitzonderlijke omstandigheden al publicatie kan plaatsvinden? Op welke termijn wordt de last onder dwangsom verbeurd verklaard? Kan dit bijvoorbeeld binnen een dag gebeuren?
Mijn tweede vraag over de openbaarheid betreft de beleidsregel betrouwbaarheidstoetsing, dat wil zeggen het beroepsverbod dat de financiële sector wel kent. In sommige landen is dat geregeld in de mededingingswet. Gaat het bij die beleidsregel om een ministeriële regeling of om toezichtsregels? Ik begreep uit de krant – NRC Handelsblad van 31 maart – dat er kritiek was van de Amsterdamse rechtbank op de wijze waarop de toezichthouder met het beroepsverbod is omgegaan. Heeft die rechterlijke uitspraak in de VPV-zaak gevolgen voor de beleidsregel betrouwbaarheidstoetsing?
Betrouwbaarheid is natuurlijk een ingewikkeld en wat subjectief begrip. Overtredingen en oplichters zijn weer andere koek, zeker als zij voortdurend nieuwe trucs uithalen. De heer G. Overdevest is hoofd afdeling Illegale Financiële Activiteiten van de AFM en hij is dol op het opsporen en aanpakken van oplichters. Hij zegt: ik zou wat meer ruimte willen hebben om daadwerkelijk de namen van de oplichters te noemen. In Het Financieele Dagblad van 20 mei waarschuwt hij ervoor dat zij anders gewoon weer met een ander bv'tje aan de slag gaan. Dat is inderdaad niet wenselijk. Hoe gaat het nu als iemand twee keer dezelfde overtreding pleegt en weer een derde bv start? Kunnen wij dan toch niet met een namenlijst gaan werken? Wordt dat met de Wft beter?
In de zesde nota van wijziging, artikel 1:25, staat dat de WOB, de Nationale Ombudsman en de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing zijn op de gegevens-uitwisseling met de minister. Waarom eigenlijk niet? Aan de ene kant hebben wij te maken met Europese geheimhoudingsregels. Die zijn helder en van een hogere orde. De WOB zelf zorgt ook voor heel veel bescherming van de privacy en van bedrijfsgevoelige gegevens. Wij hebben bij de Wet marktordening gezondheidszorg de WOB wel van toepassing verklaard op de Nederlandse Zorgautoriteit. Ik begreep uit de nota van uw collega voor Bestuurlijke Vernieuwing, de heer Pechtold, dat het voorontwerp van de Algemene wet overheidsinformatie – dat wordt, geloof ik, de opvolger van de WOB – dat de WOB van toepassing verklaard zou moeten worden op zowel de AFM als DNB. Dat lijkt mij een prima voorstel voor alle onderdelen die niet bedrijfsgeheim zijn, die niet persoonlijk geheim zijn en die niet vanuit Europa geheim moeten blijven.
Klopt het dat de uitspraken die een rechter doet over financiële toezichtszaken ook niet openbaar zijn? Waarom is dat zo? Als iemand de jurisprudentie wil inzien, moet dat toch kunnen? Ik kan mij voorstellen dat een rechtszaak over een bank die het niet wenselijk acht dat er een stille curator wordt aangesteld, achter gesloten deuren plaatsvindt, maar ook daar zou kunnen gelden dat de uitspraak daarover na enige tijd beschikbaar komt, al was het maar om ervan te leren.
Mijn laatste vraag over de openbaarheid betreft de gegevensuitwisseling met andere overheidsorganisaties. Dat is de nota naar aanleiding van het vijfde nader verslag. Daarin antwoordt de minister op vragen vanuit de fractie van de LPF dat de AFM alleen gegevens met andere overheidsorganisaties mag uitwisselen bij een strafrechtelijk onderzoek. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de fiscus. Staatssecretaris Wijn heeft wel eens de oproep gedaan om de gegevens van de AFM te mogen inzien. Het betrof toen de zaak van de schaduwboekhoudingen. Bij de NMa is dat voor de toekomst nu ook geregeld. Hoe staat dat nu ten aanzien van de AFM? Mogen er gegevens naar de fiscus, die immers ook een geheimhoudingsplicht heeft?
Dan kom ik op een aantal mededingingsaspecten. In artikel 5.4.3. stelt de minister over de samenwerking tussen de financiële toezichthouders en de NMa dat hij als uitgangspunt hanteert dat er geen overlap zou moeten ontstaan. Eigenlijk lijkt het mij wenselijk dat er wél een bepaalde overlap is. Er is immers een spanning tussen solvabiliteit en gedragstoezicht aan de ene kant en mededingingstoezicht aan de andere kant. Vanuit financieel oogpunt is het soms wenselijk dat er wat extra vet op de botten zit, maar ook strengere regels voor het

gedragstoezicht kunnen leiden tot toetredingsdrempels. Hier is dus sprake van overlapping en kan er spanning ontstaan. Als de kapitaalmarktrente stijgt, horen wij vaak dat de rente op spaarrekeningen niet meteen omhoog gaat. Of als de kapitaalmarktrente daalt, leidt dat niet altijd tot een aanpassing van de hypotheekrenteoffertes. Bij De Nederlandsche Bank en bij de AFM gaan dan niet de alarmbellen af, maar die moeten bij de NMa wel afgaan als dit een structurele zaak is. Hoe reageren de financiële toezichthouders op deze spanning met de Mededingingswet? Wat is de rol daarbij van de ministers van Economische Zaken en van Financiën? Het plotselinge opstappen van mevrouw Jorritsma als toezichthouder bij Currence omdat de banken niet zouden meewerken aan de toegankelijkheid van het betalingssysteem is toch zeer zorgelijk en schadelijk. Hierop krijg ik graag een reactie van de minister. Mevrouw Jorritsma is toch bepaald niet de absolute vijand van het bedrijfsleven. De heer Vendrik heeft gezegd dat haar optreden als minister van Economische Zaken wel iets steviger had gemogen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Mevrouw Jorritsma is toch een persoon die niet snel opstapt? Dan moet er toch wel heel wat zijn gebeurd.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Dat is juist.
De kranten staan vol over de fusieplannen van Euronext. Dat is uiteindelijk een afweging die de aandeelhouders moeten maken. Ik vind dat wij daarin niet dienen te treden. Dit kan echter wel gevolgen hebben op het terrein van systeemrisico's of op het terrein van mededinging voor de Nederlandse economie en het Nederlandse financiële bestel. Heeft de minister opvattingen over de fusieplannen van Euronext of is dit een zaak die alleen de Europese Commissie aangaat vanuit mededingingsaspecten?
Ik weet dat de kosten ook altijd de warme belangstelling hebben van het CDA en van de VVD. Dit is een prachtige wet voor de sector, want de administratieve lasten gaan volgens de stukken met 200 mln. omlaag, van 700 mln. naar 500 mln. Die korting bedraagt maar liefst driemaal de begroting van de AFM. Wij zouden dan ook verwachten dat de sector staat te juichen over dit wetsvoorstel.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Welke begroting van de AFM bedoelt u?

De heer **Heemskerk** (PvdA): De begroting over het jaar 2006 bedraagt 73 mln. Dus 200 mln. is ongeveer driemaal die begroting. De sector reageert in de trant van ''eerst zien, dan geloven''. Ik begrijp dat er in april 2004 al een voortgangsrapportage is geweest over de administratievelastendruk. Ik begreep dat er medio mei een update zou komen. Komt er voor de plenaire afronding over twee weken nog een totaaloverzicht van Actal? Ik zal de minister heus niet op een miljoentje meer of minder pakken. Hoe reëel is de verlaging van 700 mln. naar 500 mln. en worden daarbij voor zover mogelijk ook afgeronde AMvB's betrokken?
De begroting van de AFM is in de afgelopen vier jaar verdubbeld, van ongeveer 30 mln. in 2002 tot 73 mln. in 2006. Het stoort mij altijd een beetje dat instellingen doen alsof zij die kosten zelf moeten betalen, terwijl die uiteindelijk door de klanten worden betaald. Ik vind het juist dat die kosten door de banken en de verzekeraars worden doorbelast aan klanten. De claim van de sector zelf dat dit maar uit de algemene middelen moet worden betaald vind ik een beetje vreemd. Waarom zou je iemand die nooit belegt ook via zijn belastingaangifte laten meebetalen aan toezicht op een prospectus of op tussenpersonen? Bereken de kosten door aan de gebruikers, want die hebben profijt van het toezicht.
73 mln. is veel geld. Veel relevanter is de vraag of het duur of te duur is en of het efficiënter kan. De minister heeft toegezegd dat hij bij de evaluatie van de fusie tussen De Nederlandsche Bank en de PVK zal proberen na te gaan of de kosten van de nieuwe instelling in internationaal perspectief hoog zijn. Kan de minister ook toezeggen dat hij op een gegeven moment – hij mag van mij zelf de datum noemen – de kosten van de AFM in internationaal perspectief wil plaatsen? Wat zijn eigenlijk de prikkels voor de AFM voor interne en externe kostenbeheersing? Wat gebeurt er als de AFM de begroting overschrijdt? Moet zij dan het jaar erop dat goed maken of mag de rekening lekker doorgeschoven worden? Leidt de dialoog met het gebruikerspanel tot aanpassingen in de begroting? Hoe worden de minister en de Kamer hierover geïnformeerd?
Ik heb een aantal technische vragen gesteld. Naar de mening van de Partij van de Arbeid is de Wet op het financieel toezicht een omvangrijk maar wel geslaagd wetgevingstraject. Zij leidt tot meer eenduidigheid in definities en op sommige punten tot versterking van de positie van de consument. Dat is goed. Er zou wat minder huiver mogen zijn over openbaarheid.
In het Tijdschrift voor Ondernemingsrecht stond de oproep, volgens mij aan de minister, maar ook aan de Kamer, om ''deze heilloze exercitie te staken''. Aan die oproep moesten wij maar niet toegeven!

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Voorzitter. Ik kan mij meteen aansluiten bij de conclusie van de PvdA. Het is een heel grote exercitie geweest. Het is ook niet niks: 8 financiële wetten harmoniseren en 25 richtlijnen implementeren. Ik blijf erbij dat het wat gemakkelijker was geweest als wij waren begonnen met na te gaan wat wij nu echt moeten van Europa, om vervolgens te kijken wat Nederland nog extra zou moeten doen. Ik denk aan de clearinginstellingen. Het is erg jammer dat wij zijn begonnen met de 8 toezichtswetten en vervolgens de implementatie van de 25 richtlijnen.
Dit doet er niets aan af dat het pakket dat er nu ligt een goed pakket is. Zoals de heer Heemskerk al zei zijn er veel consultatierondes overheen gegaan, maar die zijn absoluut de kwaliteit van de wetgeving ten goede gekomen. De Kamer vergat het te zeggen, maar ik wil de Kamer wel een compliment maken. Wij hebben er nog behoorlijk wat uit weten te halen. Zeker na het laatste debat over het financieel toezicht ben ik er erg trots op dat de minister ons alle 22 koppen heeft uitgelegd en zelfs meer dan twee derde van de koppen er uit haalt. Ik ben daar erg gelukkig mee.
Wat de publicatieplicht betreft, vind ik naming and shaming – de heer Heemskerk had er een andere term voor – heel heikel. De minister is mij tegemoetgekomen. Ik denk dat een heel goede oplossing is gevonden. Het ontgaat mij dan ook een beetje waarom de heer Heemskerk zoveel aanvullende vragen stelde. Volgens mij hebben wij dat debat al helemaal gevoerd.
Blijft staan dat dit een discussie over de publicatieplicht voor instellingen was. Over de verschillende bestuurders en hun verhoudingen onderling is nog weinig duidelijk-

heid. Naar aanleiding van het overleg van vandaag hebben wij allerlei position papers gekregen, waaruit blijkt dat er nog onduidelijkheid bestond over de publicatieplicht, ook nadat wij hebben vastgesteld hoe die voor de instellingen is na de prudentiële behandeling. De procedure bij de voorzieningenrechter vindt natuurlijk wel plaats achter gesloten deuren. Ik achtte dat vanzelfsprekend, omdat de Kamer een bescherming wilde inbouwen en niet meteen alles in het openbaar wilde. Als de procedure bij de voorzieningenrechter dan toch in het openbaar plaatsvindt en niet achter gesloten deuren, begrijp ik niet helemaal waarover wij hebben gedebatteerd. Volgens mij kan er geen onduidelijkheid over bestaan, maar als het wel zo is hoor ik het graag.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Er is een verschil tussen de voorzieningenrechter, bij wie je à la minute in beroep gaat tegen dat opleggen, en de wat langduriger, principiële zaken die hierbij een rol spelen. En volgens mijn informatie is ook daarbij geen sprake van openbaarheid.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Dat is waar.
Het nieuwe pakket bevat minder toezichtsregels en gelukkig heeft de minister nu ook een beperkte geschiktheidstoets bij execution only toegezegd. Wij kunnen ons afvragen wat het effect hiervan in de praktijk zal zijn, maar het is toch weer een verlichting van administratieve lasten. Ik heb hierover nog een aantal algemene vragen en enkele gedetailleerde vragen naar aanleiding van reacties die wij hebben ontvangen.
Bij de behandeling van deze wet beginnen wij morgen met de bespreking van weer een volgende lading AMvB's. Ik vind het een prachtig systeem, ik ben heel blij dat wij op deze manier alle AMvB's met de minister kunnen bespreken, maar ik maak mij er zorgen over of de markt uiteindelijk wel voldoende tijd zal hebben om alle AMvB's per 1 januari in de praktijk te brengen. Wij zijn er in de Kamer nog wel even mee bezig. Natuurlijk, net zoals iedereen ga ik ervan uit dat wij dit netjes voor de zomer zullen hebben afgerond, maar ik vraag me af of de minister problemen voorziet. De markt zegt dat het wel erg krap wordt; ik kan het niet inschatten, dus graag een reactie van de minister.
Net zoals de heer Heemskerk maak ik mij ook zorgen over de kosten. Dit blijft een heikel punt. Er is een administratievelastenverlichting van 200 mln., maar ook ik heb aan het einde van de rit behoefte aan een laatste overzicht van wat wij samen hebben bereikt. En ik wil niet alleen inzicht hebben in de directe kosten, maar ook in de kosten die met de naleving van de wet gemoeid zijn. Het Actal let in beginsel niet automatisch op de nalevingskosten, maar het kan er wel degelijk een rekensom op loslaten. Ik geloof evenmin als de heer Heemskerk dat er hele discussies zullen ontstaan over de kleine bedragen die daarbij waarschijnlijk uit de bus komen, maar ik wil wel dat iedereen gerustgesteld wordt voordat wij de zaak afronden.
Ik stel vrijwel geen Kamervragen, maar ik heb wel vragen gesteld over de AFM. Die baart mij nog steeds zorgen. Ik heb netjes antwoord gekregen op een heleboel vragen, behalve op mijn vragen over de website geldwaardering.nl. Die vragen had ik niet alleen gesteld omdat ik mij zorgen maakte over de inhoud van deze site; daarover zou ik ellenlange discussies met deze minister kunnen voeren. Ik maak mij vooral zorgen over het volgende. Wij constateren dat het verlenen van vergunningen door de AMF, in het kader van de Wfd, enorme vertragingen heeft opgelopen, maar in dezelfde maand dat dit geconcludeerd wordt, wordt de website geldwaardering.nl in de lucht gebracht. Ik vraag mij daarbij af of de AFM haar prioriteiten nog wel voor ogen heeft. Immers, zij is er als autoriteit in eerste instantie voor om te zorgen dat iedereen die de financiële markt wil betreden, daartoe tijdig gecontroleerd wordt, afhankelijk daarvan een vergunning verstrekt krijgt en vervolgens ook in de gaten wordt gehouden.
Het is niet de bedoeling dat de AFM dit soort primaire taken laat lijden onder iets wat ik überhaupt geen taak van de AFM vind, namelijk het opzetten van een website geldwaardering.nl. Ik wacht de antwoorden op de vragen af, alvorens er eventueel specifiek op in te gaan. Wel maak ik mij bijzonder veel zorgen om de AFM. Ik wil dan ook weten in hoeverre de minister de AFM heeft aangesproken op de manier waarop deze haar prioriteiten stelt. Ook wil ik weten in hoeverre de minister überhaupt bevoegdheden heeft op dit terrein.
Ik ben het eens met de constatering van de heer Heemskerk dat de begroting van de AFM almaar groeit. Echter, dat is iets waar wij als Kamer medeverantwoordelijk voor zijn. Wij hebben de AFM nogal wat bevoegdheden meegegeven, waaronder veel bevoegdheden tot het stellen van nadere regels. Ook dat baart mij zorgen. De AFM heeft nu in totaal 34 extra bevoegdheden tot het stellen van nadere regels erbij gekregen. Ik vraag mij af of het op enigerlei wijze mogelijk is dat wij als Kamer, op het moment dat die nadere regels door de AFM gesteld worden, daarvan op de hoogte worden gehouden. Het geeft de AFM op dit moment de bevoegdheid om dingen te regelen die wij bij AMvB geregeld willen zien en waarvoor wij als parlement vaak ook de voorhangprocedure kennen. Op die wijze verliezen wij daarop ieder zicht. Kamerbreed maken wij ons zorgen over de enorme groei van de AFM, maar dit is nu iets waar wij compleet geen zicht op hebben als Kamer.
Over de begrotingsstructuur van de AFM heb ik de volgende vraag. De begroting wordt almaar groter en de heer Heemskerk merkte erover op dat het uiteindelijk de consument is die voor de AFM betaalt. Het basisbeginsel is echter dat in eerste instantie het bedrijfsleven, de markt, degene is die voor de AFM betaalt. Aan die zijde ontbreekt het echter aan bevoegdheden ten aanzien van de begroting van de AFM om in dit opzicht iets te kunnen doen. De partijen aan de zijde van het bedrijfsleven, de markt, hebben een adviesrecht maar kunnen dat zelf niet inroepen; dit moet hun gegund worden. Ik heb slecht zicht op dat hele systeem. Wie is uiteindelijk in dit systeem degene die, in het kader van het adviesrecht, kan zeggen dat er te ver wordt gegaan? Immers, de markt krijgt die mogelijkheid alleen maar als de AFM het adviesrecht aanbiedt. Ik begrijp dit systeem niet en laat mij graag uitleggen hoe het zit met de begroting van de AFM en de mogelijkheden van de markt om daar een advies over uit te brengen.
Er blijven nog heel veel specifieke vragen over en die gaan allemaal over eigenlijk maar één ding, te weten de administratieve lasten. Er wordt bijvoorbeeld geconstateerd dat er een administratieve last aan verbonden is en de vraag is vervolgens hoe wij die kunnen verminderen. Of er is schijnbaar sprake van een nationale opzet die leidt tot administratieve lasten, waarbij er de vraag is hoe het komt dat wij daar nu nog mee te maken hebben.

Het betreft hier allereerst het begrip ''bedrijfsvoering'', artikel 4:14. Daarvan wordt gezegd dat dit begrip veel ruimer is genomen dan tot nu toe het geval was, in de zin dat daarvan pas sprake is na consultatie. In hoeverre gaat het begrip ''bedrijfsvoering'' verder dan zou moeten? Wat is daar de reden voor?
Wij hebben een stuk ontvangen over de administratieve organisatie en interne controle. De details ervan gaan mij boven de pet, maar het gaat over de ''in control''-verklaring. Deze verklaring levert een verzwaring op voor de beleggingsinstellingen, omdat publieke verantwoording wordt toegevoegd. Dat zou een nationale kop betekenen. In het jaarverslag moet hierover worden gepubliceerd, terwijl het tot nu slechts een onderdeel van de controle was. Er zit een element in van de nieuwe Wtb-jaarverslageisen, die per 1 januari in 2007 in werking zullen treden. Met terugwerkende kracht zouden de nieuwe jaarverslageisen moeten worden opgehoest. Betekent dat dat per 1 januari 2007 al over 2006 cijfers overgelegd moeten worden? De markt is daarvan nu nog niet op de hoogte. Ik kan hier omstandig verklaren hoe onwenselijk ik dit vind, maar ik ga ervan uit dat iedereen dat praktisch onmogelijk acht.
De toezeggingen over marktmisbruik zijn netjes in de nieuwe wettekst verdisconteerd. Toch zitten er nog enkele definities in die een bredere reikwijdte hebben dan op grond van de richtlijn noodzakelijk zou zijn. Wij hebben het over effecten gehad. Wij hebben gesproken over ''aanzienlijk'' versus ''significant''. Kan ik ervan op aan dat de marktmisbruikregels van de Wft conform de definitiebepalingen van de richtlijn zijn?
Ik kom op de MiFID, die op dit moment wordt aangepast. Op een paar punten in de wet wordt al met de komst van de richtlijn rekening gehouden. De beantwoording van de minister was erg verhelderend. In het stuk dat wij ter voorbereiding van deze vergadering ontvingen, schrijft de minister echter dat hij het niet wenselijk vindt om op de richtlijn vooruit te lopen. Neemt hij daarbij in ogenschouw dat er voor een deel al wel op vooruit wordt gelopen? Of zullen er zaken worden teruggedraaid? Het lijkt mij logisch om op de voorgestelde punten wél te kiezen voor vooruitlopen op de richtlijn. Ik weet overigens niet hoe het op dit moment met de MiFID staat. Ik heb begrepen dat er weinig kans is dat er nog iets aan de concepttekst wordt veranderd. Hoe schat de minister dit in?
Ik heb nog een vraag over het gehele pakket aan wetgeving dat hierbij aan de orde is. Binnenkort staat op de agenda nog een aantal andere wetsvoorstellen die direct of indirect te maken hebben met financieel toezicht. De nieuwe pensioenwet die wij na de zomer gaan bespreken, is bijvoorbeeld een wet die veel te maken heeft met de Wft. Ik vraag mij af in hoeverre er afstemming gaat plaatsvinden tussen het voorstel dat op dit punt naar de Kamer komt, en het wetsvoorstel inzake het financieel toezicht, zoals dat hier nu ligt. Er is namelijk sprake van een overlap tussen beide voorstellen. Ik ga ervan uit dat een en ander netjes zal gebeuren, maar ik maak mij er toch een beetje zorgen over. De voorstellen moeten naadloos op elkaar aansluiten.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Ik ben benieuwd naar de opvatting van de VVD-fractie hierover. Kiest zij op dit punt voor een principieel onderscheid tussen het gedragstoezicht door de AFM en het prudentieel toezicht door De Nederlandsche Bank en houdt zij dat onderscheid consequent vol of gaat zij daar weer in schipperen? Er ligt namelijk een amendement van mevrouw Van Egerschots collega Bibi de Vries waarin staat dat het gedragstoezicht naar De Nederlandsche Bank toe moet. Ik ben dan ook erg benieuwd naar het naadloos aansluiten van de opvattingen binnen de VVD-fractie in dezen.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Ik ben er bijzonder verheugd over dat wij door het onderhavige wetsvoorstel een duidelijk onderscheid hebben tussen prudentieel toezicht en gedragstoezicht. Er is geen kans meer op overlap en dat is voor mij heel belangrijk. Volgens mij moeten wij er nu helemaal niet over spreken of wij uiteindelijk moeten komen tot een nieuwe verhouding tussen DNB en AFM. Als wij daarover hadden willen spreken, dan hadden wij dat twee jaar geleden moeten doen bij de start van de Wft, toen wij net de fusie van DNB en PVK achter de rug hadden. Ik herinner mij dat wij twee jaar geleden op het ministerie hebben gesproken over één grote toezichthouder en dat wij toen allemaal hebben uitgesproken dat de harmonisatie van het Nederlandse toezicht op de financiële markten zou moeten beginnen met de scheiding van prudentieel en gedragstoezicht. Wat het eindpunt zal zijn, zullen wij pas over jaren weten. Dat zal de toekomst uitwijzen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Wij zijn daar als Kamer wel zelf bij, want wij bepalen zelf wat het eindpunt is. Ik kom hier dadelijk trouwens ook nog over te spreken.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Natuurlijk zijn wij daarbij.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Het gaat mij niet om het eindpunt, maar om het amendement van de VVD-fractie over het gedragstoezicht. U zegt dat dit bij de AFM hoort en dat de overlap tussen DNB en AFM is verwijderd. Uw collega Bibi de Vries gaat het toezicht door middel van een amendement echter weer bij DNB plaatsen. Ik kan u zeggen dat de begroting van DNB dan nog hoger wordt, omdat de bank dan een aantal mensen zal moeten aannemen die nu bij de AFM zitten en dat werk kunnen doen.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Ik heb de discussie gevolgd en ik heb van mijn collega begrepen dat dit niet de bedoeling is. U stelt het wel heel erg zwart-wit.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Wordt dat amendement dan weer ingetrokken door de VVD-fractie?

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Vindt u het erg dat ik dit aan mijn collega De Vries overlaat? Ik ben niet in staat om zo maar een amendement van een collega in te trekken. Het gaat erom dat onder de Wft geen enkele overlap kan ontstaan. Ik vind – dat wilt u natuurlijk horen – dat wij daar als VVD-fractie consequent in moeten zijn

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Dat wil ik graag doen. De heer Heemskerk heeft al een heleboel van de punten die ik had willen inbrengen, besproken. Ik laat die maar even voor wat ze zijn. Ik heb mijn belangrijkste vragen

gesteld. Mijn zorgen over het tegengaan van een nationale kop en een daling van de administratieve lasten heb ik nog een keer voorgelegd. De laatste keer hebben wij eigenlijk alle nationale koppen eruit weten te halen. De belangrijkste vragen heb ik naar mijn idee gesteld. Toch maak ik mij nog zorgen. In hoeverre voldoen wij daadwerkelijk aan de voorwaarde dat er geen nationale kop is en dat de administratieve lasten dalen? De laatste keer wisten wij overigens wel alle nationale koppen eruit te halen. Nu moeten wij ervoor zorgen dat een en ander tijdig bij de markt terechtkomt, zodat het in ieder geval mogelijk is om in de praktijk aan de AMvB's invulling te geven. Daarnaast is het belangrijk dat wij ervoor zorgdragen dat men niet opeens met terugwerkende kracht de boekhouding op een bepaalde manier moet indelen als gevolg van het feit dat de Wet op het financieel toezicht per 1 januari aanstaande in werking treedt. Ik deel de conclusie van de heer Heemskerk.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik spreek namens de CDA-fractie, omdat mevrouw Koomen wethouder is geworden in Enschede. De heer De Haan kon het woord ook niet voeren, omdat hij helaas een kleine aanvaring met zijn paard heeft gehad. Hij probeert nu te herstellen van scheuren in zijn heup, kaak en oogkas. Ik wens hem een zeer spoedig herstel toe, want dan kan hij het weer van mij overnemen.

De **voorzitter**: Ik onderstreep dat namens de voltallige commissie. Ik raad de heer De Haan ook af om een paard in de gang te zetten.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): De heer De Haan was van plan om zijn paard in de stal te zetten, maar dat ging mis. Misschien zijn er inderdaad mensen die hun paard in de gang zetten. Het is immers een echt huisdier geworden.
Ik dacht dat deze beker aan mij voorbij zou gaan, maar dat is niet het geval. Ik heb aan het vocht genipt en heb geconstateerd dat het goed smaakt. Dat neemt niet weg dat het een nasmaak heeft. Het is immers een enorm omvangrijk project. Ik complimenteer de minister en zijn ambtenaren dan ook met het feit dat zij steeds zeer snel en adequaat reageren. De CDA-fractie is bereid om zich aan deze snelheid te blijven aanpassen indien dat mogelijk is. Als een en ander te snel gaat en dus niet meer te verwerken en verteren valt, verzaakt de Kamer haar taak als medewetgever. Dan kan zij dit immers niet meer op een ordentelijke en diepgaande wijze doen. Ik onderschrijf de woorden die de heer De Haan tijdens het plenaire debat over het financieel toezicht heeft gesproken, namelijk dat er goed is gewerkt. Dat neemt niet weg dat ik mij zorgen maak over de kwaliteit van de wetgeving. In de zesde nota van wijziging hebben wij gezien dat een aantal fouten is hersteld. Ongetwijfeld is er een aantal fouten blijven staan.
De minister heeft aangekondigd dat hij na de inwerkingtreding van de wet samen met de toezichthouders een meldpunt wil opzetten om de mogelijke tekortkomingen te signaleren. Zou het niet nuttig zijn om nu al een dergelijk meldpunt in het leven te roepen om snel te reageren op de gemaakte fouten?
Ik kom op de implementatietermijn en de monitoring. De Wet op het financieel toezicht zal een aantal verplichtingen met zich meebrengen die afwijken van de huidige wetgeving. Marktpartijen kunnen daarop inspelen. Kunnen wij een overzicht krijgen van die verschillende verplichtingen en informatie over de implementatie die de minister voor ogen staat?
Op welke wijze zal de minister omgaan met omissies en onbedoelde gevolgen van de wet? Het afgelopen najaar is er een rondetafelgesprek gehouden over het gedragstoezicht. Daarin is voorgesteld om een procedure af te spreken om pragmatische oplossingen te vinden voor tekortkomingen die in de praktijk blijken. Kan de minister aangeven wanneer de Kamer voorstellen daarvoor tegemoet kan zien? Biedt een bepaling analoog aan de hardheidsclausule in de Algemene wet inzake rijksbelastingen, artikel 67, een mogelijke uitkomst? Ik doel op gevolgen die voor bepaalde groepen of gevallen niet voorzien zijn.
De regelgevende bevoegdheid van de toezichthouder is een door de CDA-fractie al vaker naar voren gebracht punt van zorg. Ik doel op de doorbreking van de Trias politica. De minister heeft getracht die zorg weg te nemen door er onder meer op te wijzen dat de toezichthouders onder de Wft minder regelgevende bevoegdheid krijgen dan onder de huidige sectorale wetgeving. Mijn fractie vindt dat eigenlijk maar een schrale troost, zo er al sprake is van troost. Want juist bij gedragstoezicht zien wij dat nog vaak sprake is van het bij of krachtens de wet stellen van nadere regels. Als je kijkt naar de onderliggende AMvB's, is inderdaad sprake van doordelegatie aan de AFM. Mijn fractie vindt dat daarmee uiterst terughoudend moet worden omgegaan. Kan de minister een overzicht geven van de bepalingen waarin doordelegatie mogelijk is en kan hij de bepalingen aangeven waarvan al duidelijk is dat van doordelegatie gebruik kan worden gemaakt? Verder vraag ik om een deugdelijke motivering waarom dat absoluut nodig is en waarom dat niet in een AMvB zelf kan worden opgenomen. Dan kan de Kamer zich daarover immers voortdurend buigen.
Ik kom toe aan de taakafbakening van de AFM. De minister kent de opvattingen van mijn fractie over de wildgroei aan toezichthouders en het zelfrijzendbakmeelgehalte van deze instellingen. Dat is weer eens gebleken uit de groei van de begroting en het aantal formatieplaatsen. Het probleem bij die wildgroei is dat dit de kans op overlap en andere inefficiënties vergroot. Wat dat betreft is het goed dat vooruitlopend op de komst van de Wft DNB en de voormalige PVK zijn gefuseerd. Dat is in ieder geval één toezichthouder minder. Ik kom hier nog op terug.
De minister heeft toegezegd dat in de Wft een waterdicht schot zal worden geplaatst tussen de AFM en DNB. Het lijkt mijn fractie dat hij daarin nog niet helemaal is geslaagd, wat wij minstens jammer vinden. Met name op het gebied van het integriteitstoezicht en het toezicht op de administratieve organisatie en de interne controle blijven beide toezichthouders bevoegd. Wil de minister toelichten, waarom hij niet alle onderwerpen exclusief aan DNB of exclusief aan de AFM heeft toebedeeld? Is het niet beter om een absolute scheiding in de wet te brengen dan om aan symptoombestrijding te doen, door middel van convenanten en meldpunten?
Een ander punt is de overlap tussen de AFM enerzijds en de consumentenautoriteit en de NMa anderzijds. Wij zijn daar in tegenstelling tot de heer Heemskerk geen voorstander van. Hij gaf aan dat het in bepaalde gevallen mogelijk moet zijn dat de NMa ingrijpt, maar dat is geen stelsel van overlap, maar een optreden door de NMa

krachtens de eigen bevoegdheden. Ik wil de overlap eruit halen, maar ieders verantwoordelijkheid voor de eigen taken in stand houden.
De discussie ging net over de handhaving van het functionele model. Het prudentieel toezicht en gedragstoezicht dienen te worden gescheiden, in verschillende handen. De minister heeft al eerder aangekondigd dit model als een exportproduct te willen promoten. Hij is daar nog niet helemaal in geslaagd, voorzichtig uitgedrukt, want het model blijft uniek in de EU en zelfs in de hele wereld. Gelet op onder meer de gebleken voordelen van de fusie tussen DNB en de PVK, de afwijkende positie van Nederland in internationaal verband en het ontbreken van waterdichte schotten tussen de AFM en DNB vraagt de CDA-fractie zich af of een fusie tussen DNB en de AFM op termijn niet de voorkeur verdient. Dat is dus wat anders dan het amendement van mevrouw Bibi de Vries, die het gedragstoezicht weg wil halen bij de AFM en onder wil brengen bij DNB. Mijn fractie verzoekt de minister daarom, een analyse van de voor- en nadelen van een dergelijke visie op middellange termijn te geven.

De heer **Heemskerk** (PvdA): U begint weer helemaal van voren af aan, maar u bent ook een nieuwe woordvoerder, zoals u hebt toegelicht. U vraagt de minister om een analyse voor een eventuele fusie, maar die analyse ligt al voor. In 700 pagina's wetgeving wordt uitgelegd dat dit links- en rechtsom wordt gedaan. Daarom zit er geen overlap in. Het is wel heel raar dat u helemaal aan het einde weer extra onzekerheid brengt, ook bij de markt. Spreekt de CDA-fractie nu de gedachte uit om de boel toch maar weer samen te voegen? Waarom doet u dat nu opeens aan het einde?

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Wij zijn nog niet aan het einde, al hoopte ik dat wel, maar dan had ik moeten ingrijpen, want er zijn nog zoveel onduidelijkheden. Ik zeg niet dat het nu moet gebeuren en ik creëer geen onzekerheid. Het functionele model is nergens anders overgenomen, noch in de EU, noch elders. Daarom vraag ik of een functioneel model op de lange termijn gehandhaafd moet worden. Ik vraag het niet voor de korte termijn; wij gaan gewoon door met de behandeling van deze wetgeving. Je moet toch vastleggen of je links- of rechtsom gaat. Als het bijeen zit, hoef je die keuze niet te maken, want dan zit het bijeen. Ik vraag de minister of hij daar op in wil gaan in een korte notitie.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Op de lange termijn zijn wij allemaal dood, zei de econoom Keynes.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Wij worden steeds ouder en de gezondheidszorg wordt verbeterd.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Zoals het er nu voorstaat, hebt u vertrouwen in het onderscheid dat wij in deze wet maken. Wat mij betreft kunnen wij deze over twee weken plenair afronden. Heeft de CDA-fractie er vertrouwen in dat dit onderscheid goed is gemaakt en dat wij daar een aantal jaren mee vooruit kunnen? Anders blijft er toch een boel onzekerheid boven de markt hangen. Dat zou ik niet voor mijn rekening willen nemen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik heb gezegd dat wij voor deze wet gaan, dus dat wij ook vertrouwen hebben in het onderscheid dat nu is aangebracht. Ik heb er ook nog bijgezegd dat wij geen overlap moeten hebben. Dat moet zo veel mogelijk uitgebannen worden. Ik wil niet in herhalingen treden, maar ik heb erop gewezen dat wij uniek zijn in de wereld. Het is de vraag of wij uniek moeten blijven of beter een fusie kunnen nastreven.
Dan kom ik op de toezichtkosten. Een van de belangrijke argumenten voor de Wet op het financieel toezicht was volgens de minister dat daarmee een aanzienlijke reductie van de administratieve lasten te bereiken was. Mijn fractie heeft de brief over de lasten bekeken. Ik begrijp dat het bij gedragstoezicht gaat om een administratievelastenverlichting van 10 mln. Dat vinden wij toch enigszins teleurstellend, zeker als je bedenkt dat de totale administratieve lasten voor de financiële sector 700 mln. bedragen, zoals de heer Heemskerk ook heeft gezegd. Het gaat dan om maar 1,5% van het totaal.
Het is nog teleurstellender, als je kijkt naar de kosten die de toezichthouders en de marktpartijen moeten maken om straks aan de Wft te voldoen. In de administratievelastenbrief wordt geen aandacht besteed aan die nalevingskosten. Er wordt alleen opgemerkt dat dit niet te meten is. De minister meldt wel dat in EU-verband zowel kwalitatieve als kwantitatieve impact assessments verplicht zijn gesteld. Heeft de minister de Wft ook onderworpen aan zo'n impact assessment?
Mijn fractie constateert voorts dat de minister niet alleen bij deze wet, maar ook bij andere wetten steeds een helder onderscheid probeert te maken tussen administratieve lasten, nalevingskosten en directe toezichtkosten, zoals de verplichte bijdrage van de marktpartijen aan de toezichthouders. Mijn fractie vindt dit onderscheid vrij kunstmatig en constateert dat de totale toezichtkosten de laatste jaren explosief zijn gestegen. Is de minister bereid, deze een halt toe te roepen door een ijzeren plafond voor het totaal vast te stellen?
Hoe zorg je ervoor dat begrotingen van dit soort instellingen niet de pan uit rijzen? Wij kunnen daar gedeeltelijk zelf voor zorgen door de begrotingen aan een nauwgezet toezicht bij de behandeling van de begroting van Financiën te onderwerpen. Ik begreep uit de antwoorden van de minister bij de financiële beschouwingen vorig jaar dat er een groep is die kijkt naar de begrotingen, en dat de marktpartijen daar wel degelijk bij betrokken worden. De invloed van de marktpartijen is weliswaar niet vastgelegd in de wet- of regelgeving, maar de minister luistert daar wel degelijk naar.
Uit de nota naar aanleiding van het vierde nader verslag blijkt dat, als een toezichthouder aansprakelijk wordt gesteld voor zijn handelen en als uit die aansprakelijkheidsstelling een schadeclaim voortvloeit, de kosten van die claim worden aangemerkt als toezichtkosten en worden doorbelast aan de onder toezicht gestelden. Ik heb uit de stukken, voorzover ik die allemaal heb kunnen verwerken, begrepen dat daar weliswaar een zeker plafond aan gesteld zou worden, maar mijn fractie heeft toch moeite met het doorberekenen van dit soort kosten aan de onder toezicht gestelden. Voor de toezichthouder is het een loterij zonder nieten: hij kan rustig zijn gang gaan, want hij draait er toch niet voor op. Dat is voor een toezichthouder geen prikkel om zorgvuldig te werken. Ik vraag de minister of hij daarvoor alternatieven ziet.

Ik ga ervan uit dat een toezichthouder altijd zeer goed en zeer zorgvuldig optreedt, maar als dat niet het geval is en als hij aansprakelijk wordt gesteld, is er dan een juridische mogelijkheid om de bestuurder van de toezichthouder persoonlijk aansprakelijk te stellen? Je ziet dat ook in het vennootschapsrecht. Dat is een rem op lichtvaardig handelen. In de zojuist genoemde nota maakt de minister melding van een rapport van de minister van Justitie over de aansprakelijkheid van toezichthouders. Ik weet niet of dat rapport al gepubliceerd is. Zo ja, dan moet ik ook dat rapport eens goed gaan lezen. Ik was blij dat hemelvaartsdag ertussen zat, zodat wij een dag extra hadden om, zonder vergaderen, dingen door te nemen.
Mijn collega's hebben al gesproken over ''wijziging op wijziging''. In dat kader vraag ik de minister of hij wil aangeven hoe het tijdschema van de implementatie van de MiFID eruit komt te zien en hoe dubbele aanpassingskosten kunnen worden voorkomen. In dit verband vraagt mijn fractie speciale aandacht voor het separate wetsvoorstel inzake melding zeggenschap en kapitaalbelang, dat inhoudelijk in de Wet op het financieel toezicht zal worden geïncorporeerd. Ik heb echter begrepen dat het de bedoeling is dat de Wmz al op 1 oktober wordt ingevoerd, gevolgd door een intrekking daarvan bij de inwerkingtreding van de Wft. Is het niet nuttig om gewoon te wachten tot 1 januari 2007, waardoor deze slag in één keer wordt gemaakt?
Ook mijn collega's hebben gewezen op de niet beleidsneutrale omzetting van sommige voorstellen. Die voorstellen worden niet één op één in de Wft overgenomen. Ik doel hier op de recent in werking getreden Prospectuswet, de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet marktmisbruik en de Wet financiële dienstverlening. Die niet beleidsneutrale verschillen zijn met name geconstateerd bij de nog in deze Kamer te behandelen AMvB's. Dat laat onverlet dat de toezichthouders en marktpartijen zich op korte termijn twee maal op nieuwe regels moeten voorbereiden. Ik heb uit diverse sectoren vernomen dat de marktpartijen voornemens zijn om een volledige, dus alle Wft-regels omvattende verschillenanalyse te laten verrichten. Is de minister bereid om een eventueel daaruit blijkende niet beleidsneutrale omzetting te corrigeren of aan te passen?
Mijn collega De Haan heeft in het plenaire debat over prudentieel toezicht gewezen op ''naming and shaming''. Ik dank de minister voor het feit dat hij in de zesde nota van wijziging tegemoet is gekomen aan de wensen die toen zijn geuit, maar het probleem is nog niet opgelost. Uit een recent artikel in de Volkskrant blijkt immers dat de heer Docters van Leeuwen politiek nog steeds een groot voorstander is van ''naming and shaming''. Als de publicatie van een boete niet kan plaatsvinden voordat er een rechterlijke uitspraak is, moet de zaak in een besloten zitting worden behandeld. Dit wijkt af van het standpunt van de heer Heemskerk. Het heeft echter geen zin om je tegen publicatie te verzetten, terwijl de zaak de dag daarna bij de rechter in de openbaarheid komt. Ik verwijs in dit verband naar een uitspraak van de rechter in Rotterdam van 27 februari jongstleden, gepubliceerd in het Tijdschrift JOR, 2006 nummer 105. In de desbetreffende zaak deed zich de volgende merkwaardige situatie voor. Door de rechtbank en het hof in Amsterdam werd achter gesloten deuren een publicatieverbod behandeld. Dit publicatieverbod werd gehonoreerd. Een actie voor de voorzieningenrechter te Rotterdam tegen de boete zelf werd echter in de openbaarheid behandeld, omdat de Wte 1995 niet voorziet in behandeling achter gesloten deuren. Aan de minister vraag ik of hij wil bezien of in de wet moet worden opgenomen dat dit soort zaken achter gesloten deuren kan worden behandeld, in lijn met hetgeen tijdens de plenaire behandeling naar voren is gebracht.
Dan kom ik nu op het punt van de instemming van de beide toezichthouders indien publicatie geen uitstel kan dulden. Mijn collega De Haan heeft hiervoor ook aandacht gevraagd. Juist in de gevallen waarin de rechtswaarborg van rechterlijke toetsing ontbreekt, is zorgvuldige besluitvorming aangewezen. In de praktijk zal het daarbij naar verwachting altijd gaan om situaties die zowel prudentiële elementen als gedragselementen in zich verenigen. In die gevallen is het absoluut een vereiste dat beide toezichthouders expliciet hebben ingestemd met een onmiddellijke openbaarheid. Daarmee wil mijn fractie voorkomen dat wij straks opnieuw in een situatie komen te verkeren van strijdigheid van openbaarmaking van koersgevoelige informatie met het in stilte treffen van bepaalde prudentiële toezichtmaatregelen, zoals in de zaak-Van der Hoop.
In de stukken heb ik het nodige gelezen over de kosten van de vergunningen en over het aantal vergunningen dat inmiddels is verleend. Ligt een en ander op schema? Een aantal collega's heeft vragen gesteld over de execution only en over een aantal andere zaken. Ik sluit gaarne aan bij deze vragen. Verder noem ik nog de reden waarom mevrouw Jorritsma c.s. is opgestapt. Dit betreft een discussie die al lang speelt. In de kostensfeer wordt de consument de dupe van de strijd die zich in deze kwestie afspeelt.

De vergadering wordt van 13.45 uur tot 14.05 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering voor de beantwoording van de minister in eerste termijn. Alvorens hij dat gaat doen, wil ik het even over de orde hebben. De leden hebben voorgesteld dat er geen tweede termijn komt. Wij doen het zo dat de Kamerleden tijdens de beantwoording van de minister onmiddellijk de gelegenheid krijgen om in te gaan op eventuele onduidelijkheden.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik wil graag een klein puntje toevoegen. Onder andere van Dufas is nog een schriftelijk commentaar binnengekomen. Ik wilde voorstellen om dat door te sturen naar het ministerie van Financiën voor een schriftelijke reactie. Dat bespaart ons een hoop tijd en er wordt toch recht gedaan aan de bezwaren die aan die kant nog leven.

De **voorzitter**: Ik zie dat de minister instemmend knikt en ga ervan uit dat het zo gaat gebeuren. Dan is het woord nu aan de minister.

Minister **Zalm**: Voorzitter. Ik dank de Kamerleden hartelijk voor hun inbreng. Het is, denk ik, ook voor de Kamer een zware klus om dit allemaal te beoordelen, al zijn er buitenstaanders die meelezen. Je moet het toch allemaal op zijn waarde weten te schatten en dat is niet eenvoudig. Dit is, zoals door velen van uw leden is opgemerkt, inderdaad een grote wetgevingsoperatie, een van de grootste van de afgelopen decennia. Ik hoop dat het

allemaal tot een goed einde komt. Daar ziet het ook wel naar uit.
Ik ben erkentelijk voor de waardering die is uitgesproken voor de consultatieprocedure. Dat is een relatief nieuw verschijnsel en blijkt heel productief te zijn, omdat je hiermee in een vroeg stadium al opmerkingen van belanghebbenden kunt meenemen – uiteraard alleen als zij hout snijden – zonder dat het tot een Kamerbehandeling hoeft te komen. Vaak snijden die opmerkingen hout en dan nemen wij ze graag mee. Ik zal geen poging doen om het thematisch te doen, want dat is in een zo korte tijd niet mogelijk. Ik loop gewoon de sprekers af.
Ik begin met een punt dat de heer Heemskerk als eerste naar voren heeft gebracht. Wat is er nu echt nieuw aan de beleidsarme omzetting die het uitgangspunt is? Dat zijn meerdere punten. In de eerste plaats betreft het twee aanvullingen in de Wft ten opzichte van de Wfd die nog vrij jong is. De eerste betreft het vervallen van de vergunning van rechtswege. Dat is een wat juridisch-technisch verhaal, maar wij hebben het vervallen van de vergunning van rechtswege niet meer nodig, ook omdat wij een aantal financiële instellingen in het deel markttoegang uitzonderen van bepaalde vergunningsplichten. Het tweede punt is dat de Wft geen generieke ontheffingsmogelijkheid bevat. Dat sluit aan op het idee dat wij specifieke ontheffingsmogelijkheden moeten hebben in plaats van algemene. Het sluit ook aan bij het idee dat de wetgever het, voor zover hij dat al zou willen, dan maar zelf moet doen. Dat geeft eigenlijk wat meer accent aan de rol van de wetgever in de uitvoering. Bij beleggingsinstellingen is er een wijziging ten opzichte van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. In de Wfd was geregeld dat er ook een cliëntenprofiel moest worden opgesteld. Dat gold voor alle instellingen, behalve nog voor deze. Het opstellen van een cliëntenprofiel wordt nu ook van toepassing verklaard voor alle financiële ondernemingen, dus ook de beleggingsinstellingen.
Tot slot zijn er ten opzichte van de Wet marktmisbruik drie inhoudelijke vernieuwingen, namelijk de mogelijkheid om koersgevoelige informatie openbaar te maken op de website van de beheerder van de beleggingsinstelling en de zelfstandige uitstelmogelijkheid van de meldingsplicht voor gelieerde derden. Beide vernieuwingen zijn op verzoek van de Kamer aangebracht, dus ik neem aan dat daar geen bezwaar tegen is en dat ook de heer De Nerée niet gaat bepleiten om ze er weer uit te slopen.
Daarnaast is in het artikel over de beleggingsaanbevelingen beter aangesloten bij de uitvoeringsrichtlijn, waardoor wij dichter bij de Europese richtlijn zijn gebleven. Het beleidsmatige gehalte is dus betrekkelijk bescheiden. De grote vernieuwingen zijn destijds aangebracht bij de Wet financiële dienstverlening, maar ook bij de Wet toezicht beleggingsinstellingen. Daarom is het vernieuwende karakter hier betrekkelijk beperkt.
Alleen op het punt van de execution only zijn wij inhoudelijk vooruitgelopen op MiFID, met als doel de administratieve lasten zo snel mogelijk te beperken. Op dit punt hebben wij ook geen twijfel dat de MiFID erdoor zal komen. Men moet wel altijd een cliëntenprofiel opmaken omdat men moet weten met wie men van doen heeft. Als dat afdoende is, mag men ook execution only-orders uitvoeren zonder dat men daarover verplicht advies moet verschaffen. Ik begrijp van mijn ambtenaren dat dit niet juist is. Ik geef voor een betere uitleg het woord aan mijn ambtenaar mevrouw Heus.

Mevrouw **Heus**: Het cliëntenprofiel hoeft alleen maar te worden opgesteld bij advies, niet bij execution only. Dat is het grote verschil ten opzichte van de bestaande effectenwetgeving, waarbij altijd een cliëntenprofiel moet worden opgesteld. Daarin zit ook de lastenverlichting.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Bij execution only hoeft dus geen cliëntenprofiel te worden opgesteld maar bij zeer risicovolle producten wel een geschiktheidstoets?

Mevrouw **Heus**: Ja, een beperkte geschiktheidstoets. Dat volgt rechtstreeks uit de MiFID. In die zin lopen wij daarop vooruit en sluiten wij daarbij aan.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Wat is dan die beperkte geschiktheidstoets? Moet men bij opties zeggen dat er sprake is van een gevaarlijke transactie die iemand tot stand wil brengen?

Mevrouw **Heus**: Bij de beperkte geschiktheidstoets wordt alleen bezien of de cliënt met zijn kennis en ervaring een execution only-dienst aankan. Bij een cliëntenprofiel wordt ook bezien wat de doelstellingen zijn van de belegging en van de risicobereidheid van de belegger. Dat is dus veel uitgebreider. Dat is ook logisch, want daarbij wordt een advies gegeven.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Het lijkt mij een buitengewoon moeilijke zaak om aan te tonen dat iemand een belegging aankan, behalve doordat hij een enorme bankrekening heeft en de kosten kan dragen.

Mevrouw **Heus**: Het gaat niet om de financiële geschiktheid maar louter om kennis en ervaring, op grond waarvan een belegger de belegging aankan. Bij de eerste keer dat deze een optie schrijft, zal de beleggingsonderneming zeggen dat dit haar niet verstandig lijkt, maar de richtlijn verbindt daaraan verder geen consequenties.

Minister **Zalm**: De heer Heemskerk heeft gevraagd hoe aantrekkelijk het voor een natuurlijke persoon is om te worden aangemerkt als gekwalificeerd belegger. Dat zal maar om een zeer beperkte groep gaan. In de AMvB nummer 2 worden namelijk zware eisen gesteld aan ervaring, omvang van de portefeuille en kennis van financiële markten. Die eisen worden gesteld omdat gekwalificeerde beleggers dan kunnen beleggen in beleggingsinstellingen of ondernemingen die zich uitsluitend richten op de professionele markt. Dat is aantrekkelijk omdat een natuurlijke persoon daarmee de mogelijkheid krijgt om te beleggen in een ander marktsegment, dat normaal gesproken alleen voor professionele beleggers beschikbaar is. Daar staat tegenover dat minder waarborgen verbonden zijn aan beleggen in dat deel van de markt. Daarom stellen wij zware eisen aan de gekwalificeerde beleggers. Beleggingsinstellingen die zich uitsluitend richten tot de gekwalificeerde beleggers staan niet onder het instellingentoezicht. Ondernemingen die uitsluitend effecten aanbieden aan gekwalificeerde beleggers zijn niet verplicht een prospectus op te stellen. Het is een achterdeur, zoals de heer Heemskerk dat noemt, maar je

moet wel heel stevig gebouwd zijn om door de achterdeur binnen te komen.
De heer Heemskerk heeft gevraagd om straks in de AMvB een overzicht te geven van de types en hoeveelheden waarborg- en garantiefondsen. Ik zal dat graag doen, voorafgaand aan of als onderdeel van de memorie van toelichting op de AMvB. Wij gaan de regeling uitwerken in overleg met marktpartijen en toezichthouders. Dan kom ik erop terug.
Het is te doen gebruikelijk dat verzekeringen kunnen worden verlengd, met een opzegtermijn van twee maanden. Ik zeg er wel bij dat tienjaarscontracten niet veel meer voorkomen. Het is wel gebruikelijk dat verzekeringen die voor een kortere tijd worden afgesloten stilzwijgend kunnen worden verlengd. Per 1 januari is het nieuwe verzekeringsovereenkomstenrecht in het Burgerlijk Wetboek gekomen. Daarin wordt bepaald dat een verzekeringnemer die een overeenkomst is aangegaan voor een periode van meer dan vijf jaar of voor meer dan vijf jaar een verlenging heeft tegen het einde van elk vijfde jaar moet kunnen opzeggen. Die kan dus elke vijf jaar opzeggen. Daarvoor geldt een termijn van twee maanden, een gebruikelijke en redelijke termijn, die ook in het Burgerlijk Wetboek is vastgelegd. Ik neem aan dat de verzekeringnemer voordat de twee maanden ingaan een offerte moet hebben. Als er niet wordt opgezegd binnen twee maanden, wordt er stilzwijgend verlengd. Als er nieuwe voorwaarden worden voorgesteld, komt er een offerte met een nieuwe prijs.

De heer **Heemskerk** (PvdA): De collega's Crone en Van Dam komen met een initiatiefwet voor niet-financiële producten. Ik heb hun gezegd de financiële sector daar buiten te houden, maar ik heb signalen uit de markt van consumenten die klagen. Op 31 december krijgen zij een offerte, als de opzegtermijn is verstreken. Misschien kan de minister het nog eens schriftelijk verifiëren. Ik meen dat het in de Wet op het financieel toezicht geregeld is. Hoe werkt de praktijk nu precies?

Minister **Zalm**: Bij een wijziging van de voorwaarden heeft men bijna altijd onmiddellijk het recht om op te zeggen, bijvoorbeeld als de premie wordt verhoogd.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Het probleem is dat de offerte dan te laat komt. De verzekeraars hebben er niet zo veel belang bij om een belletje te laten rinkelen.

Minister **Zalm**: Als je twee maanden voor afloop van het contract niets van je verzekeraar hebt gehoord, is het contract stilzwijgend verlengd. Meldt de verzekeraar dan alsnog dat hij de premie gaat verhogen, dan kun je alsnog opzeggen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Er zijn twee mogelijkheden: ofwel de voorwaarden worden verslechterd, ofwel de dekking wordt uitgebreid, zonder extra kosten of andere voorwaarden. In het eerste geval kan ik mij voorstellen dat de verzekerde onmiddellijk een offerte moet hebben, zodat hij kan aanvaarden of niet. In het tweede geval zou met een lichter regime kunnen worden volstaan, want wij moeten ook uitkijken dat wij de sector niet met enorme administratieve lasten opzadelen.

Minister **Zalm**: Ik stel voor dat wij conform het idee van de heer Heemskerk dit nog eens netjes voor de Kamer uitschrijven. Ik heb het idee dat de problematiek overzichtelijk is. Ik heb goed begrepen dat een offerte niet zo laat moet komen dat men niet meer verzekerd is of aan de verzekeraar vastzit. Wij zullen zien in hoeverre wij in de schriftelijke beantwoording die zorg kunnen wegnemen.
Er is ook nog gevraagd naar de financiële bijsluiters. Tot 1 oktober mogen de oude bijsluiters nog worden gebruikt, maar na die datum zullen alle bijsluiters moeten voldoen aan de nieuwe regels. Dus het is mogelijk dat de heer Heemskerk ergens nog een bijsluiter aantreft die niet uitgevoerd is zoals wij het zouden willen zien.
De heer Heemskerk heeft ook nog gevraagd of wij namen van oplichters kunnen noemen en verdoemen. Als iemand onder zijn eigen naam opereert en bijvoorbeeld een verbodsbepaling overtreedt, dan kan die naam worden gepubliceerd. Als de overtreding door een rechtspersoon wordt gepleegd, dan kan de naam daarvan worden gepubliceerd. Als iemand van bv wisselt, dan kan er op basis van jurisprudentie een boete aan de feitelijk leidinggevende worden opgelegd. Die kan dan ook weer gepubliceerd worden, met de naam van de overtreder, de feitelijk leidinggevende. Ik denk dan ook dat er voldoende mogelijkheden zijn om ook personen die van de ene bv naar de andere hollen en intussen de boel oplichten, met naam aan de kaak te stellen, inclusief de namen van de bv's, maar bij vele wisselingen is de naam van de persoon natuurlijk belangrijker.
Dan de publicatie van een last onder dwangsom. Als de last niet wordt verbeurd, kan er niet worden gepubliceerd, want dan is er aan de lastgeving tegemoetgekomen en is er met publicatie ook geen belang gediend. Overigens gaat het dan meestal om relatief lichte overtredingen, zoals rapportageverplichtingen waaraan niet voldaan wordt. De termijn hiervoor is meestal twee of drie weken; pas als er dan niet aan de lastgeving is voldaan, is het een zo zwaar feit dat het gepubliceerd kan worden. Bij zwaardere overtredingen is het een kwestie van maatwerk, waarbij vier weken in de praktijk wel de bovengrens is. Die kan bijvoorbeeld gelden bij een ingewikkeld verzoek om informatie bij het toezicht op de naleving. Maar als de ernst van de overtreding het vereist, kan er ook een zeer korte termijn worden aangehouden, bijvoorbeeld enkele dagen. Dan kan ook snelle publicatie volgen als de overtreding niet wordt beëindigd. En voor een snelle waarschuwing bij een overtreding die voortduurt, is de last onder dwangsom ook een zeer geschikt middel.
De Wet openbaarheid van bestuur is niet van toepassing op De Nederlandsche Bank en op de stichting Autoriteit Financiële Markten. Dat is de status quo en daarop hebben wij de wetgeving aangesloten; de zaak is beleidsarm omgezet. Wel is er nu in opdracht van minister Pechtold een voorontwerp voor een algemene wet overheidsinformatie opgesteld. Daarin worden de openbaarheidsregels ook van toepassing verklaard op instanties die tot nu toe niet of slechts deels onder de WOB vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Dit ontwerp staat nog wel in de kinderschoenen; het is op 19 mei 2006 op een symposium besproken en er is heel wat kritiek op geleverd. In juli zal het officieel aan minister Pechtold worden aangeboden en dan zullen wij ook het interdepartementaal overleg erover starten. Dan zullen wij bekijken of het voorontwerp nog moet worden aange-

past. En omgekeerd, als wij tot de slotsom komen dat het goede ideeën bevat die ook gevolgen kunnen hebben voor de financiële sector, dan zullen wij dat moeten laten leiden tot een aanpassing van de Wft. In het kader van een beleidsneutrale omzetting zijn wij nu gewoon uitgegaan van de status quo, maar wij hebben oog voor deze ontwikkeling.

De heer **Heemskerk** (PvdA): De PvdA staat hier wat minder beleidsneutraal tegenover. Volgens mij staat er in artikel 1:25 van de zesde nota van wijziging dat de WOB in de genoemde gevallen niet van toepassing is. Is dat vergeten in alle vorige versies of is het daadwerkelijk een toevoeging? De WOB biedt toch een prima bescherming tegen aantasting van privé-gegevens en gevoelige bedrijfsgegevens? Die wil je toch niet op straat zien liggen, dus dan kunnen wij de WOB toch gewoon wél van toepassing verklaren op DNB en AFM?

Minister **Zalm**: Wat mij betreft gaan wij die discussie aan, als het voorontwerp van minister Pechtold ooit de Kamer bereikt. Ik wil daar niet op vooruitlopen.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Er is dus met de zesde nota van wijziging geen sprake van een feitelijke verzwaring van het WOB-regime?

Minister **Zalm**: Nee, het is de bestaande praktijk; het zijn de bestaande regels.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik merk hierover op dat ik een voorstander ben van het zoveel mogelijk volgens het beleid omzetten van dit soort zaken. Ik ben het niet met de heer Heemskerk eens, aangezien er nog wel het nodige over te zeggen is, ook juridisch, waarom het zo gedaan is als het nu gedaan is. Wij wachten rustig het stuk van de heer Pechtold af, mocht dit stuk ooit aankomen.

Minister **Zalm**: Het antwoord op de vraag betreffende het beroepsverbod wil ik graag schriftelijk afdoen, omdat het ambtelijk voorbereide antwoord dat mij nu wordt aangereikt, mij iets te cryptisch voorkomt en ik er rekening mee moet houden dat wetgevingsoverleg onderdeel uitmaakt van de wetsgeschiedenis.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Ik heb daar begrip voor, want een beroepsverbod is een zware sanctie.

Minister **Zalm**: De kern van het antwoord is dat wij kijken naar de uitspraak van de rechter en bezien welke gevolgen wij daaraan moeten verbinden. Het betekent dat wij die uitspraak eerst goed moeten bezien en zullen nagaan of dit te eniger tijd moet leiden tot aanpassingen in de aanpak zoals wij die tot nu toe kennen.
Wanneer kunnen en mogen gegevens van de AFM naar de fiscus? Welnu, als dit louter ten behoeve van de belastingheffing is, dan is dat niet mogelijk. Dat is wat geldt op grond van EU-richtlijnen. Het betreft rechtstreekse richtlijnen op dit punt. De Europese richtlijnen kennen hier maar één uitzondering op uitwisseling van informatie, namelijk waar het niet de informatie-uitwisseling tussen toezichthouders onderling betreft maar die met andere overheidsinstanties, en dat is als het gaat om een strafrechtelijk onderzoek. Voor zover er sprake is van belastingfraude – dat betreft bij ons de FIOD, de strafrechtelijke kant – is het wel mogelijk, maar dan loopt het via het openbaar ministerie.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Uw staatssecretaris, de heer Wijn, zei in het programma Business Class en ook in het NOS-journaal dat hij die gegevens wilde hebben en hij gebruikte het argument: overheid is overheid. Daar zou toen nader onderzoek op volgen.

Minister **Zalm**: Ik heb alle begrip voor mijn staatssecretaris, maar op dit punt sloeg hij de plank mis, want dat is binnen de Europese richtlijnen niet mogelijk.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Leeft de wens om bepaalde informatie toegankelijk te hebben voor belastingdoeleinden alleen in Nederland of is dit een wens die breed leeft? Ziet u aanleiding om te dien aanzien in Europees verband iets te ondernemen?

Minister **Zalm**: Nee, die wens leeft elders absoluut niet. Er is een aantal lidstaten dat daar nog veel terughoudender in is, zoals Luxemburg en Oostenrijk. U heeft het ook gezien bij de spaartegoedenrichtlijn, waarbij het nog niet eens ging om informatie van de toezichthouder maar om het uitwisselen van gegevens van banken omtrent belastingplichtigen. Er is een aantal lidstaten dat tout court weigert om daaraan mee te werken, behalve bij strafrechtelijk onderzoek, want ook dan werken de Zwitsers mee en ook de Luxemburgers en de Oostenrijkers. Dit wordt echter niet gedaan voor de reguliere belastingheffing. De kans dat hier een unanieme positie over zou worden bereikt, acht ik, nog even los van de merites, nihil.
Voorzitter. De kwestie betreffende Currence staat enigszins los van de Wft; het betreft een mededingingszaak. Ik ben ook onaangenaam geroerd door het opstappen van de directeur en van de president-commissaris, de laatste in de persoon van mevrouw Jorritsma. De NMa heeft de zaak inmiddels ter hand genomen om te bekijken of er vanuit mededingingsoptiek voor haar een rol is weggelegd.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Ik dank de minister voor de kwalificatie ''onaangenaam verrast''. Volgens mij is het echt schadelijk. Het moet goed uitgezocht worden wat het is. De bal ligt nu dus bij de NMa.

Minister **Zalm**: Ja.
Wat is mijn rol en wat is de rol van de Europese Commissie bij de fusieplannen van Euronext? De formele rol van de minister van Financiën staat in de artikelen 22 en 26a van de Wet toezicht effectenverkeer. Ik moet een verklaring van geen bezwaar afgeven na een beoordeling van de vraag of de verwachting gerechtvaardigd is dat de markt op een fatsoenlijke manier wordt bediend. Dat is iets anders dan de invalshoek van de mededinging. Daarin moet het door de mededingingscommissaris vooral vanuit Europese optiek worden bekeken. Mij lijkt de combinatie Euronext-Deutsche Börse problematischer dan de combinatie Euronext-New York Stock Exchange. Bij die laatste combinatie blijft de organisatie aan beide kanten van de oceaan hetzelfde en probeert men met schaalvoordelen in termen van informatietechnologie de kosten te drukken. Bij een combinatie met Deutsche Börse ligt het veel ingewikkelder. Daar is op dit moment een verplichte clearing en settlement aan gekoppeld,

waardoor Deutsche Börse driemaal zoveel kapitalisatie kent als Euronext. Dat zal op veel mededingingsrechtelijke bezwaren stuiten, omdat je in feite terechtkomt in gedwongen winkelnering.
Een verklaring van bezwaar heeft natuurlijk beperkte mogelijkheden. Je kunt niet zomaar zeggen: politiek vind ik het leuker dat ... Wij zijn ook geen aandeelhouder in Euronext, maar wij spelen wel op de achtergrond mee. Ik heb mensen langs gehad om uit te leggen wat de ideeën zijn. Voor Nederland is het van belang dat wij proberen om de holding van Euronext die nu in Nederland is gevestigd, ook in Nederland te houden.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Hoe verhoudt de verklaring van geen bezwaar zich tot de toestemming die van Brussel verkregen moet worden?

Minister **Zalm**: Ze zijn beide nodig. Als er één nee zegt, is het over. Ik zeg erbij dat mijn toetsingsinstrumentarium bescheiden is.
Er gingen wat verschillende bedragen over tafel inzake de administratieve lasten. De doelstelling van 200 mln. betreft alle financiële wet- en regelgeving. In de voorliggende wet hebben wij nogal wat uitdunninkjes zitten. Er worden wat kopjes gesneld. Daarmee wordt met de wet 38 mln. aan administratieve lasten teruggedraaid. Actal heeft dat in een brief bevestigd, maar maakt een voorbehoud omdat van een aantal AMvB's de teksten nog niet bekend zijn. Ik verwacht niet dat dat nog tot een ander getal zal leiden. Actal zal een eindoordeel geven als alle AMvB's gereed zijn. Voor een wet die primair beoogt codificerend te zijn, is dat een aardig resultaat.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Die 38 mln. is mooi; het is begroting van de AFM in 2002. Ik meen dat wij rond 20 juni plenair afronden. Krijgen wij vóór die tijd nog de totale uitkomst te zien?

Minister **Zalm**: Ik geef voor het antwoord op deze vraag het woord aan mijn ambtenaar de heer Schoenmaker.

De heer **Schoenmaker**: De totale som is twee weken geleden meegestuurd met de zesde nota van wijziging. Ik doel op de brief over de 38 mln. Daarin is een en ander onderbouwd en is aangegeven wat de plussen en minnen zijn.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Het gaat niet alleen om de administratieve lasten in enge zin, maar ook om de nalevingskosten en toezichtskosten. Daar heb ik het in mijn inbreng ook over gehad. Ik wil graag dat de minister daarop ingaat.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Ik heb dezelfde vraag, want die kosten ontbreken in de brief die bij de zesde nota van wijziging was gevoegd.

Minister **Zalm**: Wij hebben samen met de financiële sector geconcludeerd dat het meten van de nalevingskosten van bestaande wetgeving zeer kostbaar is, terwijl dit waarschijnlijk geen bevredigend resultaat zal opleveren. Je kunt namelijk heel moeilijk onderscheiden wat voor werk er in het kader van de bedrijfsvoering van een financiële instelling wordt gedaan en wat voor werk wordt afgedwongen door de wetgeving. Het is wel mogelijk om na een wetswijziging niet alleen de mutatie in administratieve lasten, maar ook de mutatie in nalevingskosten te bepalen. Ik heb net geschetst wat voor materiële wijzigingen de Wft met zich brengt. Er vindt een beperkt aantal wijzigingen plaats en voor zover er al wijzigingen plaatsvinden, leiden zij tot verlaging. Ik vermoed dat de nalevingskosten door de introductie van de Wft niet veel lager worden, maar zij worden zeker niet hoger. Immers, als de administratieve lasten omlaag gaan, gaan de nalevingskosten meestal parallel daaraan omlaag.
De verzekeraars zijn ook ooit bezig geweest om de nalevingskosten te meten, maar zij zijn daar inmiddels van afgestapt. Zij beschouwen dat namelijk als een onmogelijke exercitie, althans voor bestaande wetgeving. Het is wel heel goed mogelijk om de kosten van nieuwe wetgeving te meten. Aangezien je dan weet wat voor informatieverplichting eraan vastzit en welke kosten daaraan verbonden zijn, kun je de verandering in administratieve lasten en nalevingskosten dan wel kwantificeren. Daar gaan wij mee verder, niet alleen bij dit type wetgeving, maar bij alle wetgeving. Aangezien het wetsvoorstel betrekkelijk neutraal staat tegenover de bestaande wetgeving, leidt het ook niet tot extra toezichtskosten door AFM of DNB. Het enige wat wij eraan overhouden, is een verlaging van de administratieve lasten met 38 mln.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): De opmerking van de minister dat het niet tot extra toezichtkosten leidt, vind ik wat merkwaardig in het licht van de begrotingen van beide toezichthouders. Het wil er bij mij niet in dat de toezichthouders steeds groter worden, dat verder alles hetzelfde blijft en dat de nalevingskosten hetzelfde blijven door de omzetting van de bestaande wetgeving in de nieuwe wetgeving.

Minister **Zalm**: Dan is er een misverstand. Wij willen toezicht op accountants en wij krijgen een Wfd om het belang van de consumenten beter in de gaten te houden. Ook gaan wij de tussenpersonen onder toezicht stellen. Dit zijn zaken die de kosten van het toezicht verhogen, maar die kosten zijn al in eerdere wetgeving gecreëerd. Door het onderhavige wetsvoorstel worden op zichzelf geen nieuwe toezichtskosten gecreëerd. In die zin kan ik de heer De Nerée enigszins geruststellen. Dat de Kamer, eigenlijk met veel applaus, unaniem akkoord is gegaan met het toezicht op de accountants...

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Het is maar goed dat de heer De Haan dit niet hoort.

Minister **Zalm**: ...dat kun je de AFM natuurlijk niet toerekenen. Volgens mij is er ook Kamerbreed ingestemd met toezicht op de jaarverslagen. Er is nog wel een andere kwestie. Daar hebben wij wel goede afspraken over en daarbij komen wij ook in de richting van het plafond waar de heer De Nerée over sprak. Behoudens nieuwe taken – voorlopig zijn wij daar wel klaar mee; de AFM zit ook niet te springen om nieuwe taken want men heeft werk zat – zal de begroting reëel constant zijn. Iedere afwijking daarvan zal zwaar verantwoord moeten worden. De AFM is in staat geweest om ook ten aanzien van de reeds bestaande taken de kosten te reduceren. Van exploderen is dus absoluut geen sprake en men is op dit punt evenmin aan het zelfrijzend bakmeel bezig.

De heer Heemskerk heeft gelijk dat het een behoorlijk bedrag is, maar naar mijn oordeel is het niet te duur. Het lijkt mij goed om ook in dit geval na te gaan of het mogelijk is om tot een vergelijkend internationaal perspectief te komen, al zal dat lastig zijn omdat alles elders anders is georganiseerd. Er worden al verkennende gesprekken gevoerd om na te gaan of het mogelijk is om met de Fransen, de Ieren, de Luxemburgers en de mensen uit het VK tot een benchmark te komen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Betrekt de minister de Duitsers er niet bij? Ik meen dat de kosten in Duitsland aanzienlijk lager zijn.

Minister **Zalm**: Ik zal nagaan of wij ook de Duitsers daarbij kunnen betrekken. Om dat te bereiken is wel betrekkelijk gedetailleerde informatie nodig van de andere toezichthouders. Dat is lang niet altijd af te dwingen en die informatie is absoluut niet altijd openbaar. Als de Duitsers wat dat betreft niet willen meewerken, houdt het snel op. Wij verwachten op dat punt het meest van Oostenrijk en het VK. Die landen zitten er ook nogal bovenop om de administratieve lasten en de kosten voor het bedrijfsleven te beperken. Dit past daar wel in.
Er is gevraagd naar de prikkels voor interne en externe kostenbeheersing, wat er gebeurt als de begroting wordt overschreden en wat de rol is van het gebruikerspanel. Ook is gevraagd naar het informeren van de minister en de Kamer. Tot nu toe heeft de AFM de begroting nog niet overschreden, maar ontwikkelingen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst. Er kan sprake zijn van ontwikkelingen die op het punt van de capaciteit plotseling een heel grote inspanning van de AFM vragen. Dan zal men dat bij het ministerie van Financiën moeten opbiechten en in dat geval zal het panel moeten meepraten over die kostenontwikkeling. Als men ten opzichte van de begroting aanmerkelijke verschillen voorziet, is men verplicht om de minister van Financiën daarover te informeren. Hij wil dan uiteraard ook weten waardoor dat verschil wordt veroorzaakt en of dat verantwoord is. De regel is dat dit niet het geval is, maar er zijn omstandigheden waarin daarvan moet worden afgeweken. Als bijvoorbeeld de vogelgriep uitbreekt, kunnen het ministerie van LNV en dat van VWS het ook niet met de bestaande middelen doen. Het is dus mogelijk dat een toezichthouder aan de bel moet trekken en extra geld dient te vragen als er belangrijke ontwikkelingen zijn. Zoals ik al zei, is daarvan tot nu toe geen sprake geweest. Het panel wordt zowel in het voor- als in het najaar over de begrotingsvoornemens geïnformeerd. Die informatie wordt niet alleen ter kennisgeving verstrekt, maar ook om daarover inhoudelijk te discussiëren. Als men van mening is dat er te veel middelen in de begroting zijn opgenomen, kan men een advies opstellen en dat aan mij doen toekomen. Bij mijn beoordeling zal ik daarmee uiteraard rekening houden en indien nodig, zal ik de toezichthouder daarover kritisch aan de tand voelen.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Ik kan mij nog herinneren dat de minister in één van de eerste debatten over de Wft heeft gesproken over een evaluatie van het systeem van de AFM. Dat systeem zou in de loop van 2006 worden geëvalueerd.

Minister **Zalm**: Doelt mevrouw Van Egerschot op de kwestie van de kosten?

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Ik doel op de systematiek binnen de AFM en de positie van marktpartijen ten aanzien van de begroting en andere punten. Daarover hebben wij toen gesproken. Zal er nog worden geëvalueerd?

Minister **Zalm**: DNB rekende traditioneel nooit wat door, de AFM echter rekende alles door, wat nu is gesynchroniseerd. Voor beide partijen geldt een bijdrage in de algemene middelen voor die zaken, die uit anderen hoofde gebeuren, zoals handhaving. Over de vraag hoe de kosten per individueel bedrijf worden verhaald, bestaat nu redelijke consensus: dit is een redelijke toedeling van kosten.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Dat beeld van zelfrijzend bakmeel is onzinnig, aangezien de AFM altijd binnen de begroting is gebleven, terwijl er voor bestaande taken geen extra geld meekomt. Ik dank de minister voor de toezegging om in internationaal perspectief te kijken of men te duur is.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Het doek is van het zelfrijzend bakmeel getrokken, dus het rijst gelukkig niet verder, maar het zit wel bovenaan de pan. Ik herinner mij dat in de Najaarsnota bij IXB enkele miljoenen naar de AFM zijn gegaan, omdat zij bedragen hadden uitgegeven die zij niet onmiddellijk konden verhalen op de onder toezicht gestelden, omdat er nog geen wettelijke verplichting bestond. Ik neem aan dat het daarbij om een begrotingspost ging die er nog niet was.

Minister **Zalm**: Daarin heeft u gelijk. Dit is mede gebeurd op inspiratie van de mensen, waaronder u, die vinden dat het doorrekenen van toetsingskosten de pan uitrijst. Als het voorbereidingskosten betreft, gebeurt dat vanuit de rijksbegroting, en pas_

De heer **Schoenmaker**: In de afgelopen jaren zijn er twee verschuivingen geweest. Achteraf bleek dat de AFM meer deed aan handhaving dan begroot. Bij marktmisbruik waren er sectoren als de journalistiek die daaronder vielen, en het is natuurlijk moeilijk om alle journalisten in Nederland een rekening te sturen. Daarom hebben wij die voor onze rekening genomen. De voorbereidingskosten worden keurig geactiveerd en afgeschreven.

Minister **Zalm**: Overigens heeft men een onderschrijding van de totale begroting gerealiseerd, dus los van de verschillende financieringsbronnen.
Ik kom bij de voorlopige voorziening voor publicaties. Wij sluiten daarbij in principe aan bij de algemene beginselen. Ook een voorlopige voorziening is dus in beginsel openbaar, maar belanghebbende zal verzoeken dat achter gesloten deuren te behandelen. Het ligt in de rede dat de rechter in het geval van een dreigende publicatie met schade voor betrokkenen dit achter gesloten deuren behandelt. Wij sluiten hierbij aan bij de AWB, waarin aan de rechter en de verzoeker wordt overgelaten of die formule gepast is. Als je expliciet bij bepaalde zaken aangeeft dat zij achter gesloten deuren moeten worden gehouden, betekent dat dus impliciet dat

waar dat niet is vermeld, openbaarheid geldt. Wij willen dit nu meer aan de rechter overlaten.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Het lijkt mij helder dat het dan bij de rechter ligt, maar de econoom heeft nog een vraag over dit juridische punt. De rechtszaak is achter gesloten deuren, maar hoe zit het met de uitspraak? Is deze in beginsel openbaar?

Minister **Zalm**: Deze is in beginsel ook openbaar, lijkt mij. Als de verzoeker in het ongelijk wordt gesteld, komt de openbaarmaking sowieso. Het is alleen even de vraag of het per se openbaar is als de verzoeker wel in het gelijk wordt gesteld. Dat kan worden geanonimiseerd. Als een bedrijf bedreigd is met publicatie, terwijl de rechter vindt dat dit ten onrechte is gebeurd, is het onprettig als de naam van dat bedrijf vervolgens toch in de openbaarheid komt.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Volgens mij willen wij hetzelfde bereiken, namelijk dat men niet dubbel gestraft wordt, doordat het heel snel en onterecht gebeurt. Kan de minister schriftelijk laten weten hoe het zit met de geheimhouding bij uitspraken over zaken achter gesloten deuren?

Minister **Zalm**: Ook in het kader van de jurisprudentie, althans zo proef ik dat. Het lijkt mij, maar dan praat ik weer als leek, dat het ook nuttig kan zijn om eventuele uitspraken van de rechtbank in geanonimiseerde vorm openbaar te maken, opdat ook andere betrokkenen weten in welke gevallen de rechter heeft gezegd dat de AFM ten onrechte van plan was om iets te publiceren. Laten wij daarnaar streven. Beleidsinhoudelijk zijn wij het met elkaar eens.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik heb een uitspraak genoemd van 27 februari van dit jaar, waarbij ik ook het publicatienummer heb genoemd. De rechtbank in Rotterdam zei dat hij niet bevoegd was om de zaak achter gesloten deuren te behandelen, omdat de wet hem die bevoegdheid niet gaf.

Minister **Zalm**: Dat was de oude wet. In een aantal gevallen was expliciet vermeld dat het achter gesloten deuren moest. Dan zegt de rechter dat het openbaar is als dat er niet staat. Wij hebben nu een algemene turn gemaakt, zodat wij steeds aan verzoeker en rechtbank overlaten of het achter gesloten deuren gebeurt of niet. De uitspraak in Rotterdam sloeg op de Wte, die straks overgaat in de Wft. Dan wordt de algemene benadering van de Algemene wet bestuursrecht ook hier toegepast. Het is aan de rechter om op verzoek van degene die bij de rechtbank komt voor een voorlopige voorziening, de rechtszaak al dan niet achter gesloten deuren te laten plaatsvinden. Dat laten wij in alle gevallen over aan het oordeel van de rechtbank. Dat geeft wat meer vrijheid en flexibiliteit.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Dat blijft een raar punt. Het kan zijn dat iemand naar de rechter gaat, omdat hij zich verzet tegen publicatie, maar op het moment dat hij bij de rechter komt, ligt het op straat, want de rechter kan zelf bepalen of hij de zaak al dan niet achter gesloten deuren behandelt. Daarmee wordt het publicatieverbod in feite ondermijnd.

Minister **Zalm**: In de oude wetgeving werd dat hier en daar gezegd. Dat maakte het onmogelijk voor de rechter om te zeggen: hier staat het niet, maar ik ga het toch achter gesloten deuren doen. De nieuwe wetgeving is beter, omdat deze tegemoetkomt aan het punt dat de rechter zegt dat hij begrijpt dat men dit achter gesloten deuren en geheim wil houden, maar dat hij niet anders kan. Dat kan in de toekomst niet meer voorkomen, omdat het de rechter vrijstaat om de zaak achter gesloten deuren te behandelen en om niet op naam te publiceren.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Kan de minister bekijken of het systeem sluitend is? Stel dat iemand die in besloten zitting gelijk heeft gekregen dat het niet gepubliceerd mag worden, een rechtszaak begint over de boete. Als deze openbaar is, bereikt hij ook niets. Wij willen graag nadere informatie of het systeem sluitend is.

Minister **Zalm**: Het gaat dan over een voorlopige voorziening. Zodra iets bij voorlopige voorziening is afgewezen, kan er nog een bodemprocedure worden gestart, maar dan is die publicatie al geweest. Dan kan hoogstens bij de bodemprocedure worden afgeweken van de voorlopige voorziening. Wij zullen iets op papier zetten over voorlopige voorzieningen en hoe je toch aan jurisprudentie kunt komen, met intact laten van de geheimhouding.
Dan de AMvB's en de ingangsdatum van 1 januari. Zoals bekend is de markt zeer intensief betrokken bij de totstandkoming van de regelgeving. Wij hebben ook steeds aangegeven waar wijzigingen plaatsvinden. Zoals ik in mijn beantwoording van de heer Heemskerk heb gezegd, is het aantal materiële wijzigingen door de Wft in vergelijking met de liggende wetgeving zeer beperkt. Alle teksten zullen voor de zomer openbaar zijn, namelijk wanneer de laatste AMvB's naar de Tweede Kamer gaan. De teksten zullen voor 1 november in het Staatsblad staan. In het overgangsrecht is sprake van voldoende ruimte en overgangstermijnen om dit soepel te laten landen. Ook hierover voeren wij netjes overleg met de sector. Als men een knelpunt ziet waarvoor men meer tijd nodig heeft, zijn wij ook niet te beroerd om dat via het overgangsrecht te regelen. Iedereen is zeer te spreken over de consultatieprocedure op dit punt en wil ook graag de markt consulteren, want als je steeds moet wachten op het laatste puntje dat men kan implementeren, schuif je de wetgeving steeds verder vooruit. Daarbij denk ik ook aan de Europese richtlijnen die in deze wet worden meegenomen. Op dat punt hebben wij achterstanden; wij hebben de rode lantaarn inmiddels aan VROM overgedragen, maar wij willen in de kopgroep komen qua implementatie van Europese richtlijnen.
Over de administratieve lasten heb ik al gesproken. Er is eigenlijk alleen nog maar een formeel voorbehoud van het Actal op grond van de nog niet definitieve AMvB's. Voor het overige is het overzicht van die 38 mln. adequaat.
Dan de bevoegdheden van de marktpartijen in de adviessfeer. Volgens mij hebben zij voldoende invloed via dat marktpanel. Zij kunnen niet alleen rechtstreeks de AFM aanspreken; als zij daar onvoldoende gehoor vinden, kunnen zij ook mij aanspreken. Dan kan ik de AFM daar weer op aanspreken. Men krijgt natuurlijk geen echte beslissingsbevoegdheid, want als je de begroting

mag vaststellen van je eigen toezichthouder, van wie je last hebt, wordt dat natuurlijk een heel klein begrotinkje. Dat is in bepaalde opzichten aantrekkelijk. Dat vind ik bij bijna alle begrotingen. De kleinste begroting is de beste begroting, maar het is uiteindelijk natuurlijk aan de minister om consequenties te trekken uit opmerkingen die hout snijden.
Mevrouw Van Egerschot vroeg of het begrip ''bedrijfsvoering'' nu verruimd is. Ten opzichte van de bestaande wetgeving is de reikwijdte van het toezicht op de bedrijfsvoering niet verruimd. Het is een puur terminologische kwestie dat wij ''administratieve organisatie en interne controle'' hebben gewijzigd in ''bedrijfsvoering''. Daarmee wordt niets anders of meer geregeld dan nu het geval is. ''Bedrijfsvoering'' is ook de term die wij in de rijksbegroting gebruiken. Dit is een modernisering qua jargon.
Vormen de ''in control''-verklaring en de publicatie daarvan een nationale kop? Dat is AMvB nummer 8. De ''in control''-verklaring van de beheerders van beleggingsinstellingen is destijds op advies van de commissie-Winter opgenomen in het Besluit toezicht beleggingsinstellingen 2005. Die verklaring ligt er dus al. Met die verklaring legt de beheerder verantwoording af over het functioneren van de inrichting van de bedrijfsvoering en van de door hem beheerde beleggingsinstellingen. Sinds juni vorig jaar is al bekend dat beheerders een dergelijke verklaring moeten afleggen. Het sluit natuurlijk helemaal aan aan ''Tabaksblat'', die in de ''best practice''-bepalingen een opname in het jaarverslag van een dergelijke ''in control''-bepaling voorschrijft. Niet alleen de beheerders van beleggingsinstellingen worden daarmee geconfronteerd; dat geldt voor alle beursgenoteerde ondernemingen met zo'n ''in control''-verklaring. Wij hebben dat nu overigens ook toegepast op de ministers, die hun eigen begroting beheren: ook zij moeten een ''in control''-verklaring afgeven. Wat dat betreft, trekken wij de analogie door.
In de praktijk schijnt er wat verwarring te zijn ontstaan. De gedachte is dat accountants bij de controle van de jaarrekening de verplichting hebben om de verklaring van de beheerder inhoudelijk te controleren. Dat is heel lastig bij een ''in control''-verklaring. De accountant moet bij de jaarrekening slechts controleren of de verklaring aanwezig is. Hij staat niet in voor de inhoudelijke juistheid. De bestuurder moet de ''in control''-verklaring afgeven. Dat wordt in AMvB nummer 8 verduidelijkt.
De vraag was of de Kamer op de hoogte kan worden gesteld van de regels van de AFM. In de Wft is de regelgevende bevoegdheid in vergelijking met eerdere wetgeving sterk ingeperkt. De terminologie is vervelend, want ze heten nog steeds beleidsregels, maar het zijn in feite alleen nog maar technische en organisatorische regels. Voor het overige hebben wij alle algemene bepalingen en algemene regels geschrapt. Wij als economen noemen ze beleidsregels, maar juristen hebben daar een andere naam voor. In ieder geval is wat economen onder beleid verstaan naar de AMvB of de wet getild. Overigens kan de minister ingrijpen als hij meent dat de AFM te ver gaat in haar regelgevende bevoegdheid. De minister kan de regels zelfs vervangen door eigen regels als hij vindt dat de AFM het fout doet. Wat dat betreft is er behoorlijk wat mogelijk.
Als blijkt dat AFM en DNB de regels te ver oprekken, kunnen wij daar altijd over spreken. Alle technische en organisatorische regels naar de Kamer sturen, lijkt mij wel heel ver gaan. Als er een concrete aanleiding is, dan ben ik daarop aanspreekbaar. Ik heb ook het instrumentarium. Als wij dat gezamenlijk vinden, dan kan ik daar paal en perk aan stellen. Ik kan zelfs de regels die zij hebben gesteld vervangen door mijn regels. Ik denk dat wij daarmee een behoorlijke garantie hebben dat het niet uit de hand zal lopen. De marktpartijen weten de Kamer en mij ook heel goed te vinden. Als er iets mis dreigt te gaan, dan vermoed ik dat wij daar heel snel van op de hoogte zullen zijn.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik ben jurist en ik zit er dus wat scherper in dan een econoom. Ik vind het een gevaarlijke ontwikkeling. Wij kunnen wel via een zware voorhangprocedure alle AMvB's beoordelen, maar daarna zijn wij het zicht een beetje kwijt. Het doordelegeren naar de toezichthouders is in strijd met de verdeling van de bevoegdheden. Daarom heb ik ook gevraagd waar, waarom en op welke gebieden er wordt doorgedelegeerd. Dan kunnen wij dat wat beter in de gaten houden.

Minister **Zalm**: Je moet bepaalde informatie verschaffen aan de AFM. Het gaat het bijvoorbeeld over het format en de inlevertermijn. Dat wil ik niet eens weten.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Dat soort dingen wil ik ook niet weten. Misschien kunt u ons schriftelijk eens een overzicht sturen, dan kunnen wij dat in de gaten houden. Ik vind het prima dat u die bevoegdheden hebt, maar die bevoegdheden heeft de Kamer niet. Op het doordelegeren van regelgeving kunnen wij nauwelijks controle uitoefenen. U zegt dat de marktpartijen ons wel zullen waarschuwen en dat zullen zij natuurlijk doen. Dan moeten wij weer allerlei vragen gaan stellen. In feite neem je hiermee echter een gedeelte van de medewetgeving weg. In internationaal verband beginnen er steeds meer protesten te komen, ook in het Europees Parlement. Door het doordelegeren kun je je taak in feite niet meer goed uitoefenen. Die zorg wil ik overbrengen. Als het puur technische zaken zijn, zoals de manier waarop dingen worden aangeleverd, dan kan ik ermee leven. Als de toezichthouder op een gegeven moment een uitleg geeft aan een bepaling uit de wet of een bepaling uit een AMvB, dan is hij bezig met regelgeving. Dat is mijn angst.

Minister **Zalm**: Ik zal in ieder geval kijken wat ik nog aan informatie kan geven, maar het is niet zo eenvoudig om te bedenken wat men zoal aan technische en organisatorische voorschriften zou kunnen uitvaardigen. Je moet dan echt wel gaan fantaseren.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Maar ik hoef niet alle technische en organisatorische voorschriften te weten, maar ik zou wel graag willen weten waar staat wat wordt doorgedelegeerd en daaruit zou dan moeten blijken in hoeverre dat technisch en organisatorisch is. Hoe u dat wil invullen, moet u nog maar even bezien.

Minister **Zalm**: Ik kom er in ieder geval schriftelijk op terug, in welke vorm dan ook, zonder echter nu precies toe te zeggen wat u vraagt. Ik zal in ieder geval met een iets uitvoeriger notitie komen over de technische en organisatorische regels die de AFM en De Nederlandsche Bank kunnen stellen.

Mevrouw Van Egerschot vroeg of de nu opgenomen marktmisbruikregels conform de definities en bepalingen zijn van de Richtlijn Marktmisbruik. Wij zijn nu inderdaad in overeenstemming met die richtlijn en de reikwijdte is eigenlijk niet wezenlijk anders dan hiervoor. Het gaat dan om voorwetenschap, marktmanipulatie, enz.
De jaarverslageisen voor beleggingsinstellingen zijn in vergelijking met de oude wetgeving – de Wet en het Besluit toezicht beleggingsinstellingen – niet gewijzigd. Er is dan ook geen reden om een overgangsmaatregel te treffen. Men kan er dus gewoon per 1 januari 2007 mee aan de slag gaan.
Vragen inzake de Pensioenwet zijn eigenlijk vragen voor mijn collega van Sociale Zaken. Er is wel afgesproken dat die wet goed moet aansluiten. Dat is ook in het belang van financiële marktpartijen. Het ligt ook wel voor de hand, want verzekeraars voeren met hun pensioenfondsen soms ook pensioenregelingen uit, deels op dezelfde markt. Die aansluiting moet dan ook goed zijn en daarover zijn dus al afspraken met Sociale Zaken gemaakt.
De heer De Nerée vroeg of het meldpunt voor fouten al zou kunnen starten. Ik vind dat een goed idee en ik zal de toezichthouders vragen om dat meldpunt snel op te zetten. Dat lijkt mij nu echt een uitvoerend klusje voor hen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Dat ben ik helemaal met u eens!

Minister **Zalm**: Over een hardheidsclausule ben ik wat minder enthousiast, want dat biedt ook enige onzekerheid. Iedereen zal dan proberen om via die hardheidsclausule ergens onderuit te komen, ook als het materieel bedoeld is. Het toezicht is toch wat anders dan belastingheffing. Bij belastingheffing heb je eigenlijk maar een afweging te maken, namelijk die tussen het belang van de betrokkene versus het belang van de schatkist. Bij het toezicht gaat het om meer belangen, bijvoorbeeld dat van de consument, van de bedrijfstak, de integriteit, enz. Daar is de afweging dan ook wat ingewikkelder. Ik zeg graag toe dat op korte termijn het meldpunt wordt ingesteld, maar een algemene hardheidsclausule lijkt mij gevaarlijk.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik heb het naar voren gebracht omdat het door de snelheid van wetgeving niet uitgesloten is dat er foutjes in blijven zitten. Via de hardheidsclausule zoals in de belastingsfeer kan een ontheffing worden verleend voor gevallen waarvoor de regelgeving niet bedoeld is, niet meer en ook niet minder. Voordat u met wetgeving kunt komen om de zaken te repareren, moet er wel iets zijn om in ieder geval marktpartijen te beschermen tegen zaken die absoluut niet bedoeld zijn zoals ze in de wetgeving staan. Dat was overigens ook beloofd.

Minister **Zalm**: Als ik dan naar uw geest handel? Hardheidsclausules gelden bij belastingen voor individuele gevallen. Hier zou het gaan om een ongelukkig iets dat nog in de wet of in een AMvB zit en waarvan wij moeten erkennen dat dit nooit zo bedoeld was. In plaats van een hardheidsclausule lijkt het mij dan beter om, zodra mij dat gewordt, aan te kondigen dat dit met terugwerkende kracht zal worden hersteld. Terugwerkende kracht ten gunste van _ mag altijd. Ik denk dat ik hiermee tegemoet kom aan uw materiële punt.
Over de wijzigingen die marktpartijen tot implementatie dwingen, heb ik in mijn inleiding al het een en ander gezegd. Ik heb erop gewezen dat dit heel bescheiden is en dat marktpartijen zelf nog een overzicht opstellen. Soms zijn er verschillen in terminologie doordat er acht wetten in elkaar zijn geschoven. De brancheorganisaties hebben op zich genomen om de verschillen ten opzichte van het verleden in een overzicht bij elkaar te brengen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Als blijkt dat er verschillen zijn die niet zijn beoogd, is de minister dan bereid de niet-beleidsneutrale omzetting te corrigeren?

Minister **Zalm**: Zoals het nu wordt gesteld, is het mij iets te algemeen. Het kan voorkomen dat bij het in elkaar schuiven van de wetten de ene terminologie het wint van een ander. Ik zal hier natuurlijk naar kijken en zeker als de verschillen onbeoogd zijn, zullen wij tot correctie overgaan. Ik denk dat wij het beste kunnen aansluiten bij het meldpunt. Ik ben de branche dankbaar dat zij mij werk uit handen neemt door zelf die vergelijking te maken die mogelijk zal leiden tot verduidelijking. Dat er weinig oproer is in de markt, is een goed teken en is overigens een gevolg van de consultatieprocedure.
Er is wel sprake van een waterdicht schot, zij het dat beide organisaties op het punt van bedrijfsvoering en integriteit werkzaam zijn. Zij doen dit echter niet voor dezelfde marktpartij. Degene die de vergunning verleent, zit er het dichtst bij en buigt zich daarom over de algemene aspecten van bedrijfsvoering en integriteit. Dit zal niet dubbel worden gedaan. Op het terrein van de algemene aspecten van bedrijfsvoering en integriteit hebben beide een vergelijkbare taak, maar die is wel gesplitst, afhankelijk van de vraag wie de vergunningverlener is. De vergunningverlener buigt zich over de algemene aspecten van bedrijfsvoering en integriteit. Het zou niet logisch zijn dat De Nederlandsche Bank voor alle instellingen, ook instellingen die bijvoorbeeld heel weinig te maken hebben met De Nederlandsche Bank zoals beleggingsinstellingen, al die algemene bedrijfsvoeringaspecten zou moeten doen respectievelijk de integriteittoets. Omgekeerd is het ook niet logisch dat de bedrijfsvoering en integriteitaspecten bij banken allemaal door de AFM zouden worden gedaan. Het is een taak die zij beide hebben, maar het is ook duidelijk voor wie zij die uitoefenen. Het is niet zo dat zij dezelfde taak voor dezelfde vergunningaanvrager uitvoeren.
Ik vind het jammer dat er nu ook nog weer een consumentenautoriteit overheen komt. Wij hebben het zo geregeld dat de consumentenautoriteit buiten onze business blijft. De AFM blijft verantwoordelijk en de consumentenautoriteit kan niet ook nog door de winkel lopen. Dit is de materiële kant. In de Wet op de consumentenautoriteit die uit Europa op ons is afgekomen, is dit goed geregeld. Ik doe mijn best om overlap op dit punt te voorkomen.
Wij hebben al eerder gesproken over een mogelijke fusie en ik heb er niet zo veel behoefte aan om die discussie nu weer te hernemen. In landen waar één toezichthouder is, is de uitvoering in de praktijk in tweeën gesplitst. Als je zou kiezen voor fusie, is er in wezen alleen sprake van een fusie van de directies, want de kolommen die er nu zijn, blijven bestaan. Het nadeel vind ik dat er een heel grote concentratie van macht ontstaat, zeker vanwege de

monetaire tak van De Nederlandsche Bank. Deze zou dan gaan over het Europese wisselkoers- en rentebeleid, solvabiliteit, systemic risks, gedragstoezicht. Volgens mij wordt controle voor de Kamer en de minister dan nog moeilijker en de zaken zouden zich dan nog meer achter gesloten deuren afspelen dan op dit moment. Beide instellingen zijn tevreden over de split die nu is gemaakt. Aanvankelijk kregen we nog klachten uit de sector over onder andere doublures, maar dat is niet meer het geval. Ik vind dat we het hierbij dus moeten laten. Mocht mijn ambtsopvolger andere ideeën hebben, dan zien we dat te zijner tijd wel. In ieder geval zou ik het een griezelige machtsconcentratie vinden. Er zijn landen met een FSA, maar dan is er geen sprake van een centrale bank zoals De Nederlandsche Bank; zo hebben ze in Japan één toezichthouder, maar dat is niet de centrale bank. Een combinatie van centrale bank én prudentieel toezichthouder vind ik logisch vanwege de systemic risks van de centrale bank. Gedragstoezicht daaraan toevoegen, zou een uniek Nederlands model opleveren, dat nergens anders bestaat. Ons huidige model met zowel gedrags- als prudentieel toezicht bestaat ook in Australië; bij één toezichthouder gaat het altijd om een tweede poot binnen de organisatie. In internationaal perspectief hebben wij dit dus goed geregeld.
Uitstel van de ingang van het Wmz-wetsvoorstel van 1 oktober tot 1 januari is in principe mogelijk, maar de Wmz beoogt extra transparantie. De sector, de markt en de beleggers, wil dat ook. Het voordeel om het per 1 oktober rond te hebben, is dat per 1 januari niets meer hoeft te gebeuren; het gaat immers geruisloos over in de Wft. Beleggers en beursvennootschappen willen dit zelf echter snel geregeld hebben en het lijkt mij verstandiger om aan deze wens tegemoet te komen. Dat past geheel in het idee van tegemoetkomen aan het maatschappelijk middenveld.

De heer **Heemskerk** (PvdA): Volgens mij past het ook bij de stemming binnen het CDA toen dit wetsvoorstel laatst voorlag in de Tweede Kamer; volgens mij is toen voorgestemd om het voorstel per 1 oktober in te laten gaan. Het zou een hoop gedoe geven als we dit weer zouden terugdraaien.

Minister **Zalm**: Ja, en de heer De Nerée wijs ik erop dat het van belang is dat de Wft op dit punt op 1 januari geen switch hoeft te maken. Het is weliswaar een andere wet, maar het inhoudelijk regiem is exact hetzelfde. Het leidt dus niet tot extra administratieve lasten of nalevingskosten.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Daar ging het mij meer om. Overigens kan de ingangsdatum alsnog via een andere wet worden gewijzigd. Ik zeg dit als jurist, niet als econoom.

Minister **Zalm**: Over de aansprakelijkheid is een rapport gepubliceerd. Een kabinetsreactie, uiteraard onder leiding van Justitie, valt voor de zomer te verwachten. De uitkomst van het onderzoek is dat het aansprakelijkheidsrisico voor toezichthouders niet groot is. Dat geldt zowel voor de AFM als voor De Nederlandsche Bank. De rechter toetst het gedrag van de toezichthouder terughoudend: heeft de toezichthouder redelijk gehandeld? Hij gaat dus niet op de stoel van de toezichthouder zitten om achteraf, met de kennis van later, te bepalen wat eertijds de beste handeling zou hebben opgeleverd. Van terughoudendheid is dus al sprake. Bovendien veroorzaakt het handelen van een toezichthouder bijna nooit directe schade. Ook wat dat betreft is het dus lastig om een causaal verband aan te wijzen voor het toewijzen van een claim. Een en ander sluit aan bij de conclusie van de procureur-generaal inzake Vie d'Or, op grond waarvan de toezichthouder ook als niet-aansprakelijk wordt gekwalificeerd. Ik denk dus dat wij hier goed mee uit de voeten kunnen. Wel lijkt het me goed om een zeker aansprakelijkheidsrisico bij de toezichthouders te laten om hen scherp te houden. Ik denk dat die balans er is. De aansprakelijkheid vloeit overigens niet voort uit de Wft, maar uit het burgerlijk recht. Wel speelt de vraag een rol in hoeverre de Wft de toezichthouder ruimte biedt om een eigen afweging te maken. Als die ruimte aanwezig is, zal een terughoudende toetsing door de rechter kunnen plaatsvinden.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): De minister zegt dat het niet vaak zal voorkomen, maar dan nog is het merkwaardig dat de onder toezicht gestelden moeten opdraaien voor een toezichthouder die uit de bocht vliegt en aansprakelijk wordt gesteld. Dat is een figuur die mij bepaald niet aanspreekt. De aansprakelijkheid van de bestuurder van de toezichthouder is verder een belangrijk punt, want bestuurders blijven scherp als ze zelf in hun portemonnee geraakt kunnen worden.

Minister **Zalm**: Een bestuurder kan persoonlijk aansprakelijk worden gesteld als er sprake is van grove fouten of opzet. Bij persoonlijke aansprakelijkheid moet er namelijk wel iets meer aan de hand zijn dan wanneer een organisatie aansprakelijk wordt gesteld. Omdat er nog nooit een geslaagd beroep op de rechter is gedaan voor persoonlijke aansprakelijkheid van een toezichthouder, ga ik ervan uit dat het allemaal wel mee zal vallen.

Mevrouw **Van Egerschot** (VVD): Is er echt nooit een geslaagd beroep op de rechter gedaan? Als ik mij goed herinner, is de Kamer geïnformeerd over een rechtzaak waarin een boete van 4 mln. is geëist. Omdat het eigen vermogen van de AFM niet toereikend zou zijn, is de Kamer in reactie op vragen meegedeeld dat de Staat wellicht voor een deel van de kosten moet opdraaien.

Minister **Zalm**: Dat kan niet juist zijn, want een boete wordt tot 10% van de begroting van de AFM ten laste gebracht van deze toezichthouder. Het resterende berdrag komt voor rekening van het ministerie. Die 10% wordt uiteindelijk natuurlijk weer uitgesmeerd over de onder toezicht gestelden, aangezien het geen commerciële onderneming is. Daar staat wel tegenover dat de boetes die het AFM int ten gunste komen van de sector. Dat is zeker niet overal gebruikelijk. Het is in dit geval te verdedigen dat boetes worden gebruikt om de kosten van reguliere, nette ondernemingen te drukken, omdat de AFM het meest intensief toezicht houdt op dubieuze gevallen en de kosten juist worden versleuteld over die reguliere ondernemingen waar vaak niets aan de hand is.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): In het debat over de Najaarsnota heb ik gezegd dat deze boetes niet moeten toevloeien aan de toezichthouder maar aan de algemene middelen. Daar staat dan wel tegenover dat de kosten die de toezichthouder moet maken als hij

aansprakelijk wordt gesteld, ook uit de algemene middelen moeten worden opgebracht.

Minister **Zalm**: De heer De Nerée nam volgens mij deze positie in met het argument dat de AFM op deze manier meer middelen tot haar beschikking krijgt. Dat is nadrukkelijk niet het geval, want het geld gaat niet naar de AFM, aangezien het wordt gebruikt voor vermindering kostenverhaal onder toezicht gestelden.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Dat argument heb ik niet gebruikt. Ik heb wel gezegd dat de toezichthouder er door de huidige systematiek belang bij kan krijgen om boetes op te leggen.

Minister **Zalm**: Nee, dat krijgt hij juist niet. De toezichthouder moet dat geld in mindering brengen op de kosten en dus op de sector. De heer De Nerée is altijd zeer gemotiveerd om de kosten te beperken. Een begroting wordt vastgesteld met betrekking tot de uitgaven. De toezichthouder mag, ongeacht de inkomsten aan boetes, niet meer uitgeven dan is vastgesteld in de begroting. Het verhalen op de sector wordt echter minder omdat boetes voor een deel voor de financiering van de uitgaven van de AFM kunnen dienen. Daarmee wordt de netto kostenbijdrage van de sectorleden lager. Dat is dus een aantrekkelijk regime om het toezichtverhaal op de sector beperkt te houden.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Toch is sprake van een perversie. Als een begroting van een toezichthouder onder vuur ligt omdat kosten doorberekend moeten worden aan de onder toezichtgestelde, dan kan door het opleggen van boetes een rem worden ingesteld. De toezichthouder beschikt dan toch over de middelen zonder een discussie over de begroting.

Minister **Zalm**: In elk geval zullen die boetes nooit taakstellend zijn. Ik kom er nog wel eens op terug. Het kostenverhaal wordt nog geëvalueerd en ik zal het kostenaspect daarin meenemen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): U kunt ook de aansprakelijkheden daarin meenemen.

Minister **Zalm**: Ik was bang dat anderen in de ministerraad druk op mij zouden uitoefenen om de inkomsten naar de algemene middelen over te hevelen zodat daarmee leuke dingen konden worden gedaan. Ik ben er juist op uit geweest om die boetes ten gunste van de nette instellingen binnen de sector te laten uitvallen.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik denk dat u die druk wel kunt weerstaan in de ministerraad. Dat hebt u meerdere malen gekund.

Minister **Zalm**: Wij komen hier op een later moment op terug. Dit is geen punt dat tot een groot onderling conflict leidt.
Op het punt van de samenwerking bij publicatie het volgende. Er zijn twee zelfstandige toezichthouders. Samenwerking moet plaatsvinden waar nodig en daarvoor zijn samenwerkingsbepalingen in het leven geroepen. Bij het intrekken van een vergunning moet bijvoorbeeld altijd worden samengewerkt. Er is ook een convenant gesloten tussen de toezichthouders; als de een wil overgaan tot publicatie, dan wordt eerst de ander geïnformeerd zodat deze aan de bel kan trekken. De een kan de ander echter niet blokkeren. De toezichthouder die gaat over een bepaald domein moet zelf een beslissing kunnen nemen. Ik meen dat een en ander redelijk gebalanceerd in elkaar zit. De instellingen moeten altijd een goede afweging maken van de belangen die bij een besluit spelen en daarover kennis vergaren. Ik heb het idee dat de regeling praktisch en adequaat is.
Tot slot kom ik op het tijdschema voor de implementatie van de MiFID. Wij hopen op 1 januari 2008 te kunnen implementeren. In de richtlijn staat dat deze vanaf 1 november 2007 van kracht moet zijn, dus wij zijn een beetje te laat. Wij zijn met veel wetgevingstrajecten en AMvB's bezig geweest en 1 januari 2008 lijkt ons de vroegst mogelijke datum van invoering. Overigens past die datum bij de ''common commencement date'', het uitgangspunt dat regelingen zoveel mogelijk ingaan aan het begin van het nieuwe jaar in plaats van tijdens het lopende jaar. Het begrip stamt uit de hoek van de deregulering administratieve lasten en houdt in dat wijzigingen niet op verschillende momenten in het jaar worden ingevoerd. De datum van 1 januari is heel natuurlijk, dus daar streven wij naar voor wat betreft de invoering.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik heb nog een korte vraag. De minister heeft gezegd dat de AMvB op 1 november in het Staatsblad moet komen. De wet moet ook nog worden aangenomen in de Eerste Kamer. Wij proberen eraan mee te werken dat het wetsvoorstel hier tijdig vertrekt zodat de Eerste Kamer er ook nog op tijd aan toe kan komen. Er kunnen dan echter toch nog fouten in zitten. Is de minister bereid om die eventuele aperte fouten met een novelle te herstellen? Ik ben in principe niet voor novelles omdat daarmee een verkapt recht van amendement aan de Eerste Kamer wordt gegeven. Het is echter wel een goed instrument om fouten te herstellen voordat het wetsvoorstel is afgehandeld in de Eerste Kamer.

Minister **Zalm**: Zeker. Mochten wij daarna nog iets vinden, dan laten wij dat meeliften in het belastingplan of komt er een veegwetje. Dat soort dingen doen wij wel vaker. Wij zullen alles zo snel mogelijk doen. Een novelle is zeker voor dit soort zaken een alleszins koninklijke weg.

De **voorzitter**: Ik dank de minister en een aantal van zijn ambtenaren voor de beantwoording. Het voornemen was om dit wetgevingsoverleg op 8 juni plenair af te ronden en het totale wetsvoorstel op 21 juni. De hier aanwezige fracties hebben echter gemeld geen behoefte te hebben aan een plenaire afronding op 8 juni. Wij zullen dit woensdag nog in een procedurevergadering bespreken, maar ik ga ervan uit dat op 21 juni het totale wetsvoorstel plenair aan bod komt. De minister kan daarmee rekening houden in zijn voorbereiding.
Nogmaals dank aan eenieder.

Sluiting 15.33 uur.